PT
8901
.I44
M6416x
1890

ANNETTE IHLE

FÖRF. TILL »EN JULAFTON I NÖDENS BONING», »GAMLA KARIN»,
»JULSORG OCH JULGLÄDJE» M. FL.

En Moders sista vilja

ÖFVERSATT FRÅN NORSKAN

AF

LEO.

STOCKHOLM
FOSTERLANDS-STIFTELSENS FÖRLAGS-EXPEDITION.

The
HARRY B. LEE LIBRARY

Gift of

Barry Jacobs

BRIGHAM YOUNG UNIVERSITY

EN MODERS SISTA VILJA.

AF

ANETTE IHLE.

FÖRFATTARINNA TILL »EN JULAFTON I NÖDENS BONING», »GAMLA KARIN», »JULSORG OCH JULGLÄDJE» M. FL.

ÖFVERSATT FRÅN NORSKAN AF LEO.

STOCKHOLM,
FOSTERLANDS-STIFTELSENS FÖRLAGS-EXPEDITION.

Stockholm,
tryckt hos A. L. Normans Boktryckeri-Aktiebolag, 1890.

När jag nu som en äldre qvinna företager mig att nedskrifva min lefnadshistoria, då förmår jag endast att svagt skildra de känslor, hvilka likasom en porlande källa genomströmmade den glada ungdomen; likaledes hafva de djupa sår, som världens tusende sorger tillfoga det lätt mottagliga sinnet, förlorat sitt smärtsamma intryck; belyst af aftonrodnadens milda glöd kan nu blicken i lugn och ro skåda tillbaka på den ljufliga morgonstunden, som efterföljdes af så svåra, mödosamma dagar.

Det är mig kärt att i början kunna framställa en liten blåögd, gullockig flicka, likaså glad som den lilla fågeln, som hela världen tillhör, och hvars jublande drillar stiga upp mot himlen. Min barndom sväfvar för min själ likasom en ljus, behaglig dröm, som en gång skall blifva den skönaste verklighet; jag älskade alla och älskades af alla, och i medvetande häraf lefde jag trygg och glad, sprang och jublade hela dagen och bekymrade mig icke om, hvad den nästa skulle medföra.

Min far, grosshandlaren H., var en ansedd och aktad borgare i Kristiania. De tidigaste minnen jag har om mina föräldrar äro ljusa och behagliga; min far, som afgudade hustru och barn, var munter och glad, min mor tyst och sluten, men alltid mild och nöjd. Vår boning låg, omgifven af en präktig, skuggrik trädgård, mellan vägen till Drammen och den vackra Kristiania-fjorden. Detta hem var mitt paradis, och aldrig skall något här nere kunna fylla saknaden och längtan efter det förlorade barndomshemmet, men förgäfves skulle jag söka tolka de lifliga känslor, som genomströmma min själ vid minnet af denna lyckliga barnaålder. Mina föräldrars kärleksfullhet och mitt hems skönhet bilda den innerligaste samklang från denna tid, då ännu inga mörka skyar fördunklade min ljusa vårhimmel.

Så väl min fars samhällsställning som hans lätta, angenäma sätt bidrogo till att han i allmänhet var eftersökt såväl i affärslifvet som i de sällskapliga kretsarna. Min mor hade däremot ett mycket stilla och tillbakadraget sätt, och hon hade mycket svårt att sluta sig till främmande; det var endast för att efterkomma min fars önskan, som hon deltog i sällskapslifvet, hvarest hon alltid var tyst och beklämd, under det att jag icke kan tänka mig en mer uppoffrande, kärleksfull qvinna i hemmet än min mor.

Sedan jag blifvit konfirmerad, var min uppfostran slutad, och jag blef införd uti sällskapslifvets omvexlande fröjder, min far var så förtjust

öfver att hafva en fullvuxen dotter vid sin sida, som med lif och lust gick in på alla hans planer och anordningar för att rätt kunna njuta lifvet, under det att min mor kände sig så nöjd med att öfverlemna åt mig de plikter, hvilka förekommo henne så besvärliga, men för mig i högsta grad lätta att uppfylla.

Från en sida sedt lefde mina föräldrar mycket lyckligt tillsammans, min fars högaktning för den milda, prållösa hustrun gränsade till vördnad, men hennes längtan och åtrå efter något högre och bättre uppfattades ej af honom, hvars hela håg stod till denna världens storhet och prakt.

Med ett barns hela ömma tillgifvenhet älskade jag min mor, men de lifsbroddar, som hon sökte uppdraga i min själ, blefvo hindrade i sin utveckling och förqväfda af de plantor, som hastigt och frodigt utvecklade sig under världens farliga inverkan. Lifvet förekom mig så skönt, så rikt, och med en ung, lefnadsglad flickas hela sorglöshet följde jag endast mina egna önskningar och böjelser.

Så bortgaf jag äfven mitt hjärta och min hand utan att först hafva begärt mina föräldrars tillstånd; att de skulle bifalla mitt val, följde af sig själf, de sökte ju att efterkomma mina obetydligaste önskningar, på hvad sätt skulle de då kunna motsätta sig det, hvaraf hela min lefnads lycka berodde? Att rådfråga min himmelske Faders vilja, förekom mig denna gång öfverflödigt; detta kom jag visserligen icke en gång att tänka på.

Tillkännagifvandet af min förlofning emottogs

emellertid med ogillande af min far. Jag hade afslagit flera utmärkta anbud, och nu valde jag en ung, fattig student med inga utsigter på flera år. Rik, mycket rik måste min tillkommande vara, så var min faders önskningar och åtrå. Hvad jag i mitt hjärta föraktade denna åtrå efter rikedom! Men huru litet förstod icke jag, som alltid hade lefvat i öfverflöd, hvad verklig fattigdom betydde, och ännu mindre förstod jag, hvarföre min far sträfvade efter rikedom, ehuru jag, hans barn, tanklöst hade förkastat den.

Min fars vrede kostade mig de första bittra tårarne; så blef min högsta lycka orsaken till min första verkliga sorg; ty jag hade ådragit mig min faders missnöje.

Min goda, kärleksfulla mor såg längre och djupare än min far; hon kände min fästman såsom en hederlig, ung man, åt hvars hjärta och karakter hon tordes anförtro sitt enda barns framtid. För henne var icke detta lifs storhet den högsta lycka, och hon önskade icke, att barnets hjärta skulle offras för mannens planer; tillika såg hon i vår förbindelse Herrens hand, och hon visste, att denna hand skulle styra allt till det bästa.

Därföre sökte hustrun med sin milda makt att böja mannens hjärta, och inom kort blef med min fars fulla samtycke min förlofning med Rudolf Kraft högtidligt firad.

Nu förflöt en tid full af lycka och glädje; i min dumma okunnighet trodde jag, att nu kunde intet mera förstöra min lycka och tillfredställelse;

jag trodde, att min lefnadsväg framdeles skulle gå genom leende ängar med doftande blommor, och jag bekymrade mig icke om att rosen har törnen, eller att vackra, täcka blommor kunna gömma gift i sina kalkar.

Den ena bjudningen efter den andra följde till de nyförlofvades ära, och allt fastare drog världslifvets mångahanda omvexlande nöjen mitt hjärta och min håg till sig.

Senare har det ofta förundrat mig, huruledes jag kunde gå med tillslutna ögon och icke se, hvad som tilldrog sig i mitt eget älskade hem. Under det att jag sorglös tumlade omkring och lefde endast för min älskade, smögo sig mörka skuggor in uti vårt hus, och under det att jag byggde på en fast jordisk lycka, skakades den allaredan i sin grundval.

Snart tilldrog sig en händelse, som lemnade alla egenkära tankar bakom sig och fyllde våra hjärtan med oro och bekymmer. Min ömma, trofasta moder lades på ett smärtsamt sjukläger, hvarifrån hon först genom döden befriades. Under djup sorg var jag vittne till den tåligt lidandes smärtor och plågor. Jag kunde icke tillegna mig den tröst, som min mor så fast omfattade, att allt som kommer från Herren Gud är nåd och barmhertighet. Under denna hårda tuktan knorrade och skriade min själ, ja uppreste sig i förtviflade anklagelser mot Guds skickelse. Min mor underkastade sig med tålamod alla läkarens anordningar, och utan klagan tömde hon den bittra kalken; men när

man talade med förhoppning om hennes tillfrisknande, skakade hon sakta på hufvudet. Hon fruktade icke för döden; hon hade länge haft frid med sin Gud; den svåraste dödskampen var redan utkämpad; som en benådad syndare hade hon höjt sig ur gruset och bygt sitt hus på den fasta klippan. Om än hennes jordiska hydda nedbrötes, hade hon ett hus bygdt af Gud för evigt i himmelen. Detta visste hon, därföre egde hon frid, men detta förstodo icke vi, som omgåfvo hennes läger, därföre stodo vi förtviflade i våra hjärtan.

Med rörande omsorg och bekymmer omslöt den lidande sin man. Det var, som behöfde han, den friske, kraftfulle mannen, mera tröst än hon, som låg i den sista, svåra striden. Understundom hade de långa samtal för sig själfva. Efter dessa kunde min far vara mera lugn och tålig, under det att min mors bleka ansigte lyste af stilla frid och undergifvenhet för Herrens vilja.

Med nöje såg jag, huru Rudolf med hvarje dag blef för min mor kärare. Han bevisade henne äfven en sonlig tillgifvenhet och omvårdnad, likasom han var för oss alla ett stöd. Min mor sökte alltid, när vi, hennes barn, sutto hos henne, att leda samtalet från det närvarande på det tillkommande; gång på gång yttrade hon sin ledsnad öfver, att hon under sin lefnad så föga hade dyrkat sin frälsare, på hvilken hon likväl hade trott. Men hon visste ju, att all hennes synd var utplånad, och att hennes otro icke tillräknades henne. Så fick hon nåd att efter svåra anfäktelser, när

det försvunna lifvet med sina anklagelser ställde sig framför hennes inre syn, hålla sig fast vid den korsfäste frälsaren som den, hvilken hade utplånat alla hennes synder. I trons innerlighet förmanade hon oss att hålla oss till vår frälsare, ty onda dagar skulle komma; men ack, vi behöfde då så föga en frälsare, ty vi kände icke vår själanöd.

En afton satt Rudolf och jag vid den älskade moderns sjukläger; jag höll min moders hand i min och tordes icke röra mig för att icke störa hennes lugna sömn.

Utanföre hven stormen, så att det knakade och brakade i de höga trädstammarne, och snöflingorna hvirflade i lustig dans mot de stora fönsterrutorna, under det att vindens tjut i klagande, jämrande toner trängde genom det stora huset, och för mitt trötta ansträngda öra föreföllo dessa ljud som skärande, hjärtslitande toner från grafvens mörka rike. En kall rysning genomilade mig, under det att fruktan för döden i hela sin förfärliga nakenhet framställde sig för mitt inre öga. Jag tyckte mig allaredan spåra dess närhet i min mors bleka, slumrande gestalt. O, då en så grym, obarmhertig hand ville rycka henne ned till detta stygga dödens rike, kunde vi icke med all vår kärleks fullhet, med våra böner och tårar förmå att qvarhålla henne. En kallsvett pärlade på min panna, och en darrning genombäfvade alla mina lemmar, jag hade en känsla, som om jag allaredan vore gripen af dödens iskalla hand. Under mina qval sökte jag Rudolfs blick för att hemta tröst och

lindring; men med pannan stödd mot sin hand satt han i djupa tankar. Då öppnade min mor sina ögon och förde därmed en hel flod af lif in uti min ångestfulla själ. Jag kunde hafva jublat högt af fröjd vid detta tecken till lif, denna kärleksfullhet, som strömmade emot mig från min moders öga. Under djup rörelse tryckte jag en kyss på hennes bleka panna. Hon log och tryckte sakta min hand, under det att en salig fröjd strålade ur hennes ögon.

»Hvad stormen hviner där ute, mitt barn», sade hon.

»Jag trodde, att du sof, moder, och icke stördes af dessa svåra tjut.»

»Jag sof icke, men ju mera det rasade där ute, desto mera förnam min själ en sakta vind från lifvets land.»

»Moder!»

»Hör mig, mitt barn. Vi hafva alla en sista allvarlig resa att företaga genom dödens mörker, men denna resa är kort, och för den som tror är den ljuflig, ty den förer till lifvets land.»

»O, moder, du får icke lemna oss; far skall aldrig kunna bära det!»

Vid mina ord for en skugga öfver hennes ansigte; men snart log hon åter. »Min frälsare kallar mig, och jag vill gärna följa honom. Han vet bättre, hvad som tjenar till vår frid, än vi stackars, kortsynta menniskobarn, och i hans säkra famn lägger jag med tillitsfull tro min mans och

mitt barns framtid; jag har ett saligt hopp, att vi skola med glädje samlas i den andra världen.»

»Men — o, det är så förfärligt!»

»Hvad då, mitt barn?»

»Döden; jag kan icke uthärda att — att se dig —»

»Att se förintelsen, menar du, mitt barn. Jag vet, att det skall falla dig svårt. Döden är emot vår natur, vi äro icke skapade för döden, utan för ett evigt lif; men döden är syndens lön, och vi måste alla tömma denna bittra kalk, innan vi kunna uppnå en evig oförgänglighet. För den troende har emellertid döden förlorat sin udd, trons öga skådar upp till den korsfäste frälsaren, och med lugnt hopp och längtan betraktar det sin egen graf invid hans öppnade graf; ty vi veta, att vår syndakropp genom Herrens kraft åter skall uppstå i härlighet. När du då ser min liflösa kropp, mitt älskade barn, så tänk dig framåt till den stund, då den vid basunens ljud skall uppstå ur jorden för att möta sin Herre och konung, sin uppståndne frälsare och broder!»

»Fick jag ännu en tid behålla dig, min älskade moder, så skulle jag lära att bättre känna min frälsare, men nu —»

»Gud är kärleksfull; allt hvad han gör är väl; nu kan du icke förstå detta, men en gång skall du lära det. Det, som här nere förorsakar oss den största smärta, är kanske just det medel Herren nyttjar för att vinna våra själar för evigheten. Alla redan här nere kunna och skola vi med för-

tröstansfull tro bedja: Ske icke min, utan din vilja, o Fader i himmelen.»

Nu låg hon en tid ganska stilla med slutna ögon; det långa samtalet hade synbarligen tröttat henne. Rudolf hade hela tiden suttit i samma ställning. Min af sorg nedtyngda själ kunde icke tillegna sig den saliga tröst, som min moders samtal andades; men jag hoppades, att Rudolf hade bevarat det i minnet, på det att han, när min moder var borta, åter skulle kunna upprepa det för mig. Jag satte min tillit endast till menniskor och gick icke till honom, hvilken just i nödens stund kan skänka det kämpande hjärtat den behöfliga styrkan.

Då upplyfte min moder åter blicken, och med matt, trött stämma yttrade hon: »Rudolf, Maria, mina älskade barn, en stor pröfning förestår eder; icke den, att eder moder går bort, ty hon går till Gud, men eder jordiska lyckas boning skall grusas. Men hvad betyder detta för eder, när I kunnen vinna lifvets arf och krona.»

Rudolf reste sig strax, och våra blickar möttes; han var blek och upprörd. Hade profetians ande löst den döendes tunga och öppnat för oss en flik af den täta slöja, som dolde vår framtid? Denna tanke uppfyllde våra hjärtan med en dyster aning. Vi visste icke, att vår moder hade skådat den nakna verkligheten in i ögat.

Strax därpå hviskade hon:

»Rudolf, Maria, kommen hit, mina barn!»

»Rudolf har gått till far; skall jag ropa honom, älskade moder?»

»Nej, låt honom vara hos din far, han behöfver tröst, men du, mitt barn, skall nu lyssna till en döende moders sista önskan och vilja. 'Förlåten, så skall eder varda förlåtet', har vår dyre frälsare sagt; sök därföre att alltid under hela din lefnad visa ett förlåtande, tillgifvet sinne mot dem, som stå ditt hjärta nära; ofta skall detta kanske kosta dig strid, men en gång skall du få din nådelön, och det är den bästa lön, som kan skänkas dig, mitt barn.»

»Jag skall vara för min fader en god, kärleksfull dotter och för Rudolf en trogen hustru.»

»Det må du visserligen sträfva efter, min kära Maria; men lofva mig nu, att du, hvad som än må hända, aldrig stöter din fader ur ditt hem och hjärta.»

»Kära moder, det löftet är lätt att hålla.»

»Så synes det för dig nu, men Gud allena vet, i hvilka frestelser du kan komma, och hvilken kraft och hvilket tålamod det skall fordras af dig, för att du må kunna blifva ditt löfte trogen.»

»Rudolf och jag skola aldrig öfvergifva far; med vår barnsliga kärlek skola vi söka att mildra hans djupa sorg och saknad.»

»Tack, mitt älskade barn. Rudolf skall med sin tillgifvenhet för dig äfven visa sin sonliga kärlek mot din fader. Men äktenskapet har många pröfningar med sig, hvilka ännu äro främmande för dig. En hustrus väg går ofta genom självför-

sakelser under tyst bemödande att kunna bereda de sina nöje och lycka. Sök därföre att alltid blifva en trofast och ödmjuk hustru.»

»Så länge jag haft dig, min älskade moder, har lifvet förekommit mig likasom en lek; jag har en aning om, att mina sköna barndoms- och ungdomsdagar skola försvinna med dig, men jag skall gömma dina ord i hjärtat och söka att lefva därefter. Bed till Gud för ditt barn, älskade moder; bed, att den nådelön, som väntar dig i den andra världen, äfven må blifva den bästa belöningen för mitt hjärta.»

»Må så ske i Jesu namn; Herren välsigne dig och styrke dig i din föresats!» svarade min moder, under det att jag grät stilla.

Då Rudolf återkom, hade min moder fallit i en lugn sömn; hviskande berättade jag honom vårt samtal, och såsom stadfästelse på mitt löfte tryckte han tyst min hand.

Nu aftogo den sjukas krafter allt mer och mer, och hastigt nalkades skilsmässans timme. Det föll sig snart svårt för oss att förstå hennes tankar och önskningar, och det var mycket sorgligt att se hennes stora plågor utan att kunna lindra dem. Min fader var förtviflad. Hade han en tid haft kraft att stå vid detta smärteläger, så öfverlemnade han sig efteråt åt en tröstlös sorg, som allt mer och mer förökade våra bekymmer.

Efter en oförgätlig natt, under hvilken jag med bitter smärta hade knäfallit och bedt Herren, att han skulle förkorta hennes plågor och taga

själen i sin hand, uppgick en dag, full af lugn och salig frid. Plågorna voro försvunna, och dödsqvalen, som om natten fängslat den kämpande själen, hade vikit likasom nattens skugga för den frambrytande dagen. Morgongryningen hade fallit ljus och klar på det fridfulla ansigtet, och i heligt allvar förnummo vi, att hon stod vid öfvergången till den fulla klara dagen. Då begärde hon att få begå den heliga nattvarden för att bereda och styrka sig till den sista allvarliga resan. Hennes själasörjare hemtades, och det nyss så sorgliga sjukrummet blef förvandladt till ett Guds tempel. Den korsfäste frälsarens bild, som i nattlampans sken hade skådat ned på mig under qvalfull smärta, framträdde nu klart i sin oändliga kärleks storhet och djup; det var, som kastade strålarne från det törnbekrönta hufvudet sin himmelsglans öfver den bleka, fridfulla gestalten, som i sin hvita bruddrägt med längtan väntade på brudgummens ankomst. Vid min moders ena sida satt min fader med blekt ansigte och hopknäppta händer, på den andra stod ett bord med en skinande hvit linneduk, besatt med de dyrbaraste rätter; i den stora silfverkalken gnistrade det röda vinet, och det fina hvita brödet var nästan osynligt på den blanka silfvertallriken. På en med röd sammet beklädd pall, kantad med guldfransar, låg den gamle, ärevördige pastorn med det silfverhvita hufvudet på knä, försänkt i stilla bön. Allt detta såg jag likasom i drömmen, under det att djupt inne i min själ ljöd: Herre, här är godt att vara. Rudolf

och jag sutto i hvar sitt soffhörn, men den gamla tanten, som hade vakat med oss under hela långa natten, satt i en länstol vid min sida; en djup helig tystnad hvilade öfver allt och alla.

Med djup, klangfull stämma inledde pastorn sitt tal med de heliga orden: »Fader, jag vill, att hvarest jag är, där skola alla de vara med mig, hvilka du har gifvit mig, på det att de må se min härlighet, som du har gifvit mig; ty du har älskat mig före världens grundläggning», och kort, men kraftigt talade han öfver den seger vi skola vinna vid den korsfäste frälsarens fot, hvars blod är kraftigt att utplåna alla våra synder.

Den gamle pastorn hade ofta besökt min moder vid hennes sjukbädd och var därföre väl bekant med hennes själstillstånd, och nu förde han i en djup innerlig bön den döende själen upp till honom, hos hvilken hon snart skulle finna en evig hvila.

Då brödet och vinet skulle gifvas henne, sökte hon med en längtansfull blick sina kära. Jag förstod denna blick och kände en mäktig dragningskraft att deltaga uti denna saliga himlamåltid, men min fot var såsom förlamad. Så emottog hon i helig glädje under lof och pris sin frälsares lekamen och blod. Efter sakramentets emottagande lyste en helig, outsäglig frid ur den likasom förklarade blicken. »I himlen — skola vi — alla — dricka», hviskade hon, — »af lifvets källa, som utgår från Guds och lammets tron» — fortsatte presten; hon log, ty han hade förstått hennes tankar.

Så förflöto några timmar, under hvilka hon låg likasom i lugn slummer, under det att andhemtningen blef svagare och svagare, och med en stilla suck lemnade själen sitt jordiska omhölje för att segerrik fara till det saliga riket, hvarest alla frälsta själar skola jubla: »Välkommen!» Under det att vi under gråt och djup sorg stodo vid den liflösa kroppen, emottog hon segerkransen af sin frälsares hand.

Nu började en tid af den djupaste sorg. Kunde vi alltid skönja Herrens hand i ledningen af vårt lif, skulle säkert mycken jämmer och förtviflan försvinna från det förtviflade hjärta, som icke kan höja sig öfver stoftet, men med förtviflans kraft fäster sig vid jordiska stöd, till dess det ena efter det andra faller undan; först när de alla äro försvunna, lärer själen rätt fatta den starka arm, som förer så säkert genom storm och böljor. Otaliga själar skulle visserligen aldrig i evighet stå lofsjungande inför Herrens tron, om han icke i sin förbarmande nåd låtit dem känna vedermödorna, och likväl ljuder kanske aldrig ett starkare jämmerskri från ett menniskobröst, än när egenviljans och själfrådighetens starka makt böjes ned. Men Herren hörer detta skri, han hörer däri ett rop, en klagan, som går honom till hjärtat, en suck från hjärtats innersta djup om nåd och räddning för den förkrossade själen.

Att min fader till sin karakter var svag och vacklande, och att min moder, den tysta, prållösa qvinnan, var det stöd, till hvilket han höll sig,

hade jag småningom börjat förstå; men att hon var den enda ljuspunkten för hans af synd betungade själ, blef först klart för mig efter hennes död.

Jag stod nu således alldeles ensam med min sörjande, olycklige fader; själf djupt nedslagen, var jag så föga passande att trösta och uppmuntra honom.

Rudolf hade äfven lemnat oss; han hade blifvit erbjuden att vikariera såsom föreståndare vid en privatskola uti en af städerna på vestkusten, och ehuru han just vid denna tid ogärna ville lemna oss, kunde han icke för framtidens skull afslå anbudet. Men huru smärtsamt kände jag icke saknaden, och huru tungt blef det icke för mig att stå ensam med min fader! Jag behöfde själf så mycken tröst och uppmuntran.

Af dunkelt framkastade antydningar lärde jag snart förstå, att min fader bar på en förfärlig hemlighet. Den skygga, ängsliga blicken, de oupphörliga, rastlösa rörelserna, allt vittnade om oro och hjärtats qval, och till min förskräckelse upptäckte jag, att han för att lugna den inre ångesten och oron allt oftare tog sin tillflykt till starka drycker. Hvad skulle jag göra? O, hade min moder lefvat! Saknaden och längtan efter henne blef nästan outhärdlig. Jag lefde i en beständig ångest; och det var, som allt hopp för alltid hade öfvergifvit mig. Därföre beslöt jag att tillkalla min moders själasörjare, men därtill måste jag dock först hafva min faders tillåtelse. Rädd inträdde jag, och med osäker röst framställde jag min bön.

Då fattade min olycklige fader plöstligt och hårdt min hand, under det att djup ångest afspeglade sig i hans bleka ansigte. »En prest, Maria? Nej, nej, ingen prest kan hjälpa mig, men penningar, tusentals och tusentals, intet ringare, men hvar, hvar äro de att finna! — Dock är nu allt förbi, allt, intet kan nu mera rädda mig!»

Dessa ord utstöttes under den häftigaste sinnesrörelse och likasom under stor sorg. Hvad det kostade på att öppna det qvalfulla, betungade hjärtat för sitt enda älskade barn. Småningom under många pinsamma uppehåll fick jag veta hela den sorgliga sanningen. Min fader, min älskade, högt aktade fader var en förfalskare! I hela sin förfärliga nakenhet stod sanningen för mig, men otydligt förstod jag endast, på hvad sätt hans stora, lysande affär småningom hade försämrats, till dess de stora utländska handelshusen, med hvilka han stod i förbindelse, icke längre ville gifva kredit. Då, för att rädda sin ställning och sitt hus, hvaruti han satte hela sin ära, betjenade han sig olofligen af en väns namn för att skaffa sig en större penningesumma. I denna olyckliga stund hade han hoppats, att affärerna åter skulle förbättras, och att hela summan skulle kunna anskaffas, utan att någon fick aning om förfalskningen.

Men efter detta felsteg var all helsa borta. Med stigande ångest såg han, huruledes det alltjämt gick bakut med allt hvad han företog sig. Detta i förening med samvetsoron blef honom slutligen omöjligt att ensam bära.

Då anförtrodde han sig åt sin hustru; hvad hon därföre hade att utstå, vet endast hennes frälsare, hos hvilken hon sökte och fann kraft till att bära detta förfärliga slag. Hon hade bönfallit honom att bekänna allt, att afträda sitt hus på nåd eller onåd och såsom en ångrande syndare öfverlemna sig åt Guds barmhertighet; men den svage mannen fruktade mera menniskors än Guds dom. Att min moder, den ädla, goda qvinnan med den stränga rättskänslan, kunde vara medveten om hans förfärliga hemlighet utan att blifva af samvetet drifven till bekännelse, hade visserligen icke sin grund däri att hon ville dölja hans synd eller att hon fruktade de oundvikliga följderna. Såsom hans tillgifna hustru arbetade hon med böner och tålamod på hans hjärta, för att han skulle frivilligt bekänna. Detta skedde verkligen. Kort efter sedan min moder hade insjuknat, hade han skriftligen bekänt sitt brott för den man, hvars namn han hade begagnat; då emottog han det svaret, att förfalskningen var upptäckt, och att hans sak var öfverlemnad i domstolens händer. Strax efter min moders död hade hans stora grosshandelsaffär blifvit stängd, och nu hade han endast att afvakta sin slutliga dom.

Under tystnad afhörde jag den långa, sorgliga berättelsen. Jag grät icke, klagade icke, nej, men jag kände ett qval, en dödsångest lika med den vid min moders dödsbädd, endast med den skillnad, att nu var det min jordiska lycka, alla mina framtidsförhoppningar, som emottogo dödsstöten.

Det förekom mig, som såge jag min egen fader belagd med bojor för att blifva förd i fängelse, under det att jag, hans enda barn, var hemfallen åt vanära och världens förakt. Länge satt jag orörlig, sedan min faders darrande, sorgsna stämma förstummats. Då utsträckte han bägge händerna emot mig, som om han ville anropa sitt barn om nåd och förlåtelse. Snyftande kastade jag mig i hans famn, under det att våra tårar blandades med hvarandra. Då slog min moders sista vilja som en blixt ned i min själ, och vid tanken på min faders stora lidande glömde jag mitt eget, jag kände nytt mod och ny kraft genomströmma mig, och kärleksfulla, lugnande ord strömmade från mina läppar. Jag tror, att mitt deltagande gjorde den olyckliges hjärta godt, innerligt tryckte han mig intill sig och välsignade min barnsliga kärlek.

Då jag åter blef ensam, var det förbi med all självbeherskning, all styrka, och jag öfverlemnade mig åt förtviflad sorg och smärta. Då beslöt jag att lösa Rudolf från en förbindelse, som endast skulle förorsaka honom sorg och skam. Svag och nervös som jag var, såg jag allt i de mörkaste färger, och efter mina egna tunga, bittra känslor bedömde jag andras handlingssätt. Aftonen före Rudolfs afresa inkallades han till min fader, hvarest han stannade flera timmar; då han kom tillbaka, föreföll han tankspridd och sökte så fort som möjligt taga afsked. Under hans frånvaro hade jag endast emottagit korta, ehuru kärleksfulla bref från honom.

Nu förstod jag, att han denna afton hade blifvit invigd i den sorgliga hemligheten, och så väl genom hans synbarligen kyliga afsked som hans bref trodde jag mig förmärka sorg öfver att vara bunden vid en ärelös familj. Men ingen skulle bära skammen och bördan med mig, och under den bittraste, hopplösaste sinnesstämning skref jag till Rudolf och löste honom från hans förbindelse med mig.

Ett djupt mörker lägrade sig öfver själen, med förtviflans kraft bortstötte jag den vän, som jag så innerligt älskade, och hårdt tillslöts hjärtat för den känsla, som fortfarande ville göra sig gällande.

Min fader fick sin dom; den lydde på 9 års straffarbete. Då blef sorgens bägare fyld till bräddden. Hade jag i denna stund betänkt, att min fader endast blef förd till ett jordiskt fängelse, hvars tillslutna dörr en gång skulle öppnas för honom, att han stod under en jordisk domstol, hvarest rätt och rättvisa råder, och där medlidsamma hjärtan klappade för honom, under det att en nådig Gud visade tålamod och långmodighet mot syndaren, hade jag betänkt, att äfven där inne i fängelsets mörker skulle frälsarens öga stråla den botfärdige syndaren till mötes, då kunde jag hafva tackat Herren för det att min fader icke blef förd till det eviga fängelsets eviga mörker, hvarest själafiendens tyranniska välde aldrig upphörer. Men ingen tacksägelse kom öfver mina läppar, intet hopp lyste för själen under denna sorgens natt.

All vår egendom, alla våra dyrbarheter, hvar-

vid så många kära minnen voro förenade, kortligen allt, hvarvid alla mina glada förhoppningar voro fästade, blefvo oss fråntagna, men dess egande hade icke längre något värde för mig. Min fader satt i fängelse, och jag skulle kunna hafva gifvit mitt lif för att befria honom därifrån, men jag var likasom den fångna fågeln, som maktlös slår med vingarna och stöter det lilla bröstet emot burens fängsel; ingen vänlig hand kommer dess längtan efter frihet till hjälp.

Världen hade varit för mig så ljus, så skön, under det att man täflade om att uppfylla alla mina önskningar, men hvem förmådde nu att återgifva, hvad hela min själ begärde. Vårt hus förlorade äran och min fader sin frihet. Jag stod ensam, o, så sorgligt ensam och öfvergifven. De vänner, hvilka kommo för att trösta mig, ville jag icke emottaga; ty de kunde icke skänka mig någon tröst. Endast till en längtade mitt hjärta så mycket, men hans kärlek hade jag afsagt mig.

Men Guds öga vakar öfver hvarje förtviflad själ, och under den hårdaste nöden sände han äfven till mig en kärlekens och tröstens ängel.

Min gamla tant eller rättare min moders tant plägade sällan besvära någon med sina besök. Afskild från den bullrande rastlösa världen, lefde hon lugn och lycklig med sin gamla, trogna tjenarinna. I de högre familjekretsarne kände man föga tillvaron af en gammal fröken vid namn Elise Rask, men ibland de fattiga var hon väl bekant, och hennes lilla fridfulla hem egde en syn-

nerlig dragningskraft, icke för att man där väntade att få sina tomma korgar fyllda; ty tant var icke rik på jordiskt gods, men emedan man kunde från det trofasta hjärtat få tröst och råd, likasom hon också vanligen hade något att gifva åt de hungriga.

Ehuru slägting till vårt hus hade hon sällan besökt oss under de lyckligare dagarne, under det att min moder esomoftast besökte henne, och emellan dessa begge herskade den innerligaste förtrolighet. Min fader underlät aldrig att hvarje julafton sända henne en riklig penningegåfva eller min moder att fylla den stora korgen med julmat. Såsom barn var jag mycket lycklig att få besöka gamla tant Lisa. Då jag blef äldre, blefvo mina besök mera sällsynta; ty ehuru hon alltid emottog mig med vänlighet, så lät hon mig förstå, att hon icke var mycket nöjd med mitt sätt att taga lifvet, och detta förargade mig till en del; å andra sidan kände jag mig orolig och fann, att hon kanske hade rätt. Emellertid blef följden alltid den, att tants grundsatser voro allt för stränga för att brukas såsom rättesnöre för en ung, lefnadsglad flicka.

Under min moders sjukdom lärde jag bättre att skåda in uti det trofasta, kärleksfulla hjärtat, och när hon betraktade mig med de klara, blå ögonen, då förstod jag, att hon egde den frid, som ingen kunde taga ifrån henne.

Det var en sorglig afton efter en lång, tröstlös dag. Vårsolens varma strålar hade smält det hvita snötäcket; från några grenar framstucko bruna saftiga knoppar, och från den mörka jorden

öppnade den lilla blåsippan sitt leende öga såsom förebud till den härliga sommaren. Men min själ var icke mottaglig för dessa upplifvande intryck; flera månader hade min moder hvilat i grafven, i flera dagar hade min fader varit i fängelset; hvarje hopp om att någonsin mera återvinna min älskade var försvunnet, på morgonen skulle jag lemna mitt barndomshem. En hög, ståtlig herre hade sagt mig, att en vacker bostad stod färdig för att emottaga mig; hvad brydde jag mig om att hafva det vackert eller godt! Min fader låg på ett dåligt halmläger, behöfde då hans barn ett bättre hviloläger; eller o, om jag kunde få hvila djupt, djupt under jorden vid min moders sida, hvarest ingen mensklig stämma kunde nå mitt öra!

Jag satt på en liten pall, stödjande mig emot en soffa, och tryckte det tårlösa ansigtet mot de mjuka kuddarna.

Mitt hufvud värkte, och tankarne voro trötta och slöa. Då lades varsamt en hand på mitt hufvud, och mitt namn uttalades sakta och mildt. Jag for tillsammans, men igenkände den kära, milda rösten, och när jag upplyfte blicken, stod tant nedböjd öfver mig och betraktade mig med ett uttryck, som vittnade om det djupaste medlidande; utan ett ord tryckte hon mig till sitt hjärta.

»Ack, tant, tant!» snyftade jag.

»Mitt stackars, kära barn», yttrade hon och strök de oordentliga lockarne tillbaka från den feberheta pannan. Nu var isen bruten, och jag snyftade, som om hjärtat ville brista.

Ostörd lät hon mig gråta ut, och under det att hon lät mig taga plats i soffan, blef hon själf stående med mitt hufvud hvilande mot sitt trofasta bröst. Hvilken hugsvalelse att få gråta ut vid ett kärleksfullt hjärta! Där stod hon nedböjd öfver mig, allvarsam, fridfull och mild. Hvilken kontrast! Mitt hår hängde i vild oordning, min drägt — min sorgdrägt! — var skrynklad, rundt omkring i rummet herskade oordning och villervalla, jag hade framdragit allt, som var mitt, jag ville ej behålla något; inom mig och utomkring mig var allt oro och villervalla; tant kom med lugn och frid.

»Mitt kära, kära barn», hviskade hon gång på gång, i det hon lät handen glida öfver mitt hufvud.

»O, tant, jag är så förskräckligt olycklig, jag kan ej fördraga att lefva», snyftade jag.

»Stackars barn, din unga själ har emottagit våldsamma stötar, men med tiden skall allt blifva bättre.»

»O nej, aldrig, aldrig.»

»Jo, Maria, det skall det; men nu kan du icke tro detta. Har du ingen vän för att hjälpa och trösta dig, mitt barn?»

»Nej, ingen, Rudolf är borta! — jo, tant, jag har dig», och jag tryckte mig ännu närmare intill henne.

»Det har du, jag skall icke lemna dig, min lilla flicka; men du har en bättre vän, Maria, en, som ensam förmår att skänka ditt bedröfvade hjärta frid.»

»Gud är vred på mig, tant, förfärligt vred.

Visade han icke sin vrede, i det han tog bort från mig allt, som var mig kärt?»

»Icke allt, mitt barn; kanske han just med all den sorg, som nu trycker dig, har i sinnet att skänka dig en större och varaktigare lycka. Har du bedt honom hjälpa dig i din nöd?»

»Jag har försökt att bedja, men han vill icke höra mig.»

»Vill han icke? O, Maria, det är icke den Gud, som jag känner; han är just de fattiges vän, han uppsöker förvillade, förbinder de sargade och tröstar de bedröfvade; öfverallt, hvarest han går, droppar välsignelse från hans fotspår. Han är min frälsare, som har återlöst mig med sitt heliga, dyra blod.»

»För mig är han en sträng, rättvis domare», suckade jag.

»Den till mig kommer, skall jag sannerligen icke kasta ut», säger vår frälsare; gå till honom i bön och tro, och du skall smaka din frälsares ljufva, försonande kärlek.»

»Jag kan icke, tant, mitt hjärta bäfvar vid tanken på Guds heliga närhet, jag känner endast ett förfärligt mörker.»

Det märktes tydligen, att tant kände sig nedslagen öfver det mörker, som hade lägrat sig öfver min själ. Hon kände den höge, helige Guden som en mild, förlåtande frälsare, som hade burit all hennes skuld och straff, hon lefde lycklig och glad uti innerlig förening med honom, som var hennes allt. Från sin tidigaste barndom hade hon

hållit sitt döpelselöfte, och hennes lefnad hade förflutit stilla och lugnt utan stora pröfningar och sorger. Huru kunde således hon, det kära Gudsbarnet, förstå den ångest jag kände vid tanken på Guds heliga närhet och allt genomträngande blick i den själ, som så bittert knorrade mot hans ledning af lifvet.

Jag såg, huru tankarna vexlade på det fina, uttrycksfulla ansigtet. »Det skall blifva bättre», sade hon för sig själf, »det skall blifva bättre; den käre Herren Gud skall icke vredgas evinnerligen. Han hör den svagaste suck, som uppstiger till honom. 'Hvarföre ropar du till mig, Abraham', sade han, ehuru den gamle patriarken icke visste, att han hade bedt, men hans suck var för Herren en kraftig bön.»

Tant hade fört blicken in uti mitt eget hjärta; var icke där inne äfven en suck, ett rop om nåd och förbarmande? Medan hon öfverlemnade mig åt mina egna tankar, gick hon omkring och städade och torkade bort dammet. Min blick följde troget den kära, gamla gestalten, så full af tro och frid. Snart satte hon sig åter vid min sida och talade milda, vänliga, tröstefulla ord samt framsade därefter följande lilla sång:

Kom själ till din Gud,
Och lyssna i dag till hans frälsande bud!
Han, han har dig löst från den eviga nöd,
Och det med sin lydnad, sitt blod och sin död.
Så grip om de armar, som räckas dig här
Af frälsaren kär.

O, lägg i hans hand
Din själ och ditt lif här i främmande land!
Du skall det ej ångra. Säg världen farväl
Och kom till den vännen, som vill dig så väl,
Följ honom i striden — att slutligt du må
Din krona ock få!

Jag grät, men mina tårar runno nu mera lugnt och stilla; ty det var för mig som om en kärleksfull, lockande röst kallade mig till en behaglig, salig hvila och frid; jag hade en svag förnimmelse af, att jag var älskad af min Gud och frälsare; genom den gamla troende qvinnans samtal hade Andens vingslag vidrört mitt hjärta.

Nu kom tjenarinnan in — den enda tjenare, som hade qvarblifvit — och anmälde, att tants vagn var kommen. Tants vagn! Hvad det ljöd underligt! Så länge jag kunde minnas, hade ännu aldrig den goda, gamla vännen låtit sig på sådant sätt betjenas.

Med ovanlig skyndsamhet rustade sig tant till afresan och försäkrade, att åkaren icke längre kunde förmås att vänta; hon småpratade oupphörligt, under det att hon sökte reda på mina saker. Utan att gifva akt på mina förvånade blickar kastade hon en schal öfver mina axlar. »Jag förmodar du icke vill sätta dig emot mina önskningar, utan vill följa med mig till mitt lilla hem i afton, min kära Maria, där blir ej så ensamt för dig, men nu skall du skynda dig, ty Dorte har väntat länge nog.»

Så talade hon, under det hon behandlade mig

likasom ett litet viljelöst barn, och utan knot, utan någon som helst fråga eller önskan underkastade jag mig hennes vilja, det var mig ganska likgiltigt, hvarthän man tänkte föra mig.

Genom tants listiga, diplomatiska sätt att gå till väga fick jag ingen tid att tänka på, att det var min sista gång från fädernehemmet. Den kära, goda tanten ville bespara mig ett smärtsamt afsked från det älskade barndomshemmet, hvarest jag hade upplefvat så mycken lycka och glädje, så mycken sorg och smärta.

Så voro vi i tants lilla blygsamma hem. Dorte stod i förstugan och emottog oss med en allvarsam, högtidlig min. Snart satt jag lugn och trygg vid tants sida på den stora, breda soffan framför ett väl dukadt bord, vederqvickt af det goda vinet och af tants vänlighet.

I detta hem var allt oförändradt, som det hade varit, så långt jag kunde minnas tillbaka. Det stora divanbordet med den brokiga duken, de ljusa björkstolarne med det urblekta röda damastöfverdraget, den stora klockan i sitt bruna fodral med förgyllda prydnader; till och med den lilla kanariefågeln, som nu så sällan blef störd i sin lugna sömn, hade alltid drillat lika gladt vid tants arbetskorg. Ja, här var allt lika oförändradt likasom den fridfulla egarinnan, hvars klara ögon denna afton lyste med en sällsam glans. Dorte, den trogna, tillgifna tjenarinnan, trippade utan uppehåll och flyttade än en sak, än en annan, under det att förklädessnibben ofta var i rörelse; det

var tydligt, att hon gärna ville visa sitt deltagande, hvilket likväl alltid klokt hindrades af hennes matmor.

Huru inbjudande stod icke min lilla säng med de snöhvita lakanen bredvid tants säng, omgifven med ett storblommigt omhänge. Så fridfullt och lugnt hade jag icke inslumrat sedan min moders död, men så många tröstens och hugsvalelsens ord hade aldrig förr ljudit i mitt öra eller sänkt sig ned i mitt hjärta.

Men tant fick mycket besvär och bekymmer af sin gäst, som hon med så stor beredvillighet hade upptagit uti sitt hus. Jag föll i en lång, allvarsam nervfeber, och under flera veckor låg jag utan sans. Men genom den sorgfälliga läkarevård, som jämte den omsorgsfulla skötseln kom mig till del, öfvervann jag sjukdomen, och krafterna återkommo så småningom. Denna sjukdom blef mig till mycken välsignelse. Min moders själasörjare hade äfven blifvit min. Han hade på grund af sjukdom varit förhindrad att besöka mig efter min moders död. Nu kom han okallad, och med Guds nåd lärde han mig att full af förtröstan omfatta mina synders förlåtelse och att lägga mitt och de minas öde i Herrens hand. Det var dyrbara timmar, dessa, som jag tillbragte ensam med den käre gamle pastorn; huru väl förstod han icke att föra mina trötta tankar bort från det förgängliga, som icke kan skänka någon varaktig lycka, upp till det oförgängliga, hvarest en gång en evig lycka och frid skall blifva vår del. I de sorgliga

skickelserna under min lefnad lärde han mig att se en nådig, kärleksfull hand, som leder barnet på underbara vägar, att det må hinna fram till det härliga målet.

Likaledes hade han så många sköna drag att berätta angående min älskade moder, huru hon tåligt hade underkastat sig sina tunga pröfningar. Det troende modersögat hade skådat längre framåt än barnets förmörkade syn hade förmått; hon förstod, att Herren arbetade på mitt hjärta, och hon hade uttalat den säkra förtröstan, att jag med mitt böjliga sinne i nödens stund skulle gifva mitt hjärta åt Herren. Nu sände hon mig genom sin själasörjare helsning och bud om att blifva mitt sista löfte till henne trogen.

Huru jag blygdes och bittert sörjde öfver min eländiga svaghet, mitt blinda öfverlemnande åt sorgen och en förtviflad smärta; huru litet hade jag icke förmått att i nödens stund trösta och vägleda min fader; och min trolofvade — honom hade jag bortstött! Skulle han icke likaväl kunna hafva förlåtit mig, eller skulle han kanske genom sin kärlek vunnit kraft att bära den vanära, som var fäst vid vårt namn? Om han i framtiden önskade vår förbindelse, kunde han då icke hafva skrifvit, förlåtit mig mitt öfverilade beslut och blifvit mig trogen i motgångens dagar? Likväl, jag kände hans karakter och visste, att han icke lätt skulle förlåta mig, att jag under mina mörkaste ögonblick kunde afstå från honom. Jag anförtrodde mina tankar och bekymmer åt pastorn,

och han lärde mig att tåligt afbida Herrens tid; var vår förening i enlighet med hans vilja, skulle han nog äfven finna en utväg, hvarigenom han åter kunde sammanföra våra hjärtan. Så förmanad, tröstad och vägledd af den käre pastorn äfvensom genom min tants kärleksfulla bistånd kom min själ så småningom från förtviflans mörker till en lugn förtröstan och underkastelse för Herrens goda vilja, och allt innerligare drogs jag till min frälsare, som med sitt blod har försonat alla mina synder.

Då jag åter hade någorlunda återvunnit krafter, ville och kunde jag icke längre ligga min tant till last. Jag måste lära mig att arbeta för lifsuppehället; icke ett ögonblick vacklade jag i detta mitt beslut, men på hvad sätt det skulle kunna ske, var just det svåraste att uttänka. Skulle jag blifva tvungen att lemna min tants fridfulla hem, det hem, som nu hade blifvit mig så outsägligt kärt, för att begifva mig ut bland främmande, som med medömkan skulle se ned på förfalskarens dotter. Denna tanke var olidlig; men förgäfves brydde jag min hjärna med alla möjliga planer utan att komma till något resultat.

Slutligen anförtrodde jag mig åt min tant, och under spänd förväntan afvaktade jag hennes råd. »Du dåraktiga barn», utropade hon, »du kan knappast ensam gå ned för en trappa, och likväl tänker du gå bort till främlingar; nej, min flicka, hvila endast nu väl ut dig och tänk icke på framtiden, Herren skall nog sörja för den; emellertid

är här tillräckligt arbete för dig; jag har en hel byrå full med mössor, som skulle iordningställas åt mig och Dorte, våra gardiner behöfva lagas, våra kjortlar repareras, ja, du skall få skötet fullt af arbete, när du endast får krafter därtill.»

»Men tant, dina inkomster äro knappa nog för två, du har förlorat det årliga understödet från mina föräldrar, och jag skall endast blifva dig en börda.»

»En börda, mitt barn, du är mig just till mycken välsignelse; mitt gamla hjärta glädes genom din barnsliga kärlek, och nu skulle jag omöjligt kunna undvara din ömma tillgifvenhet. Dessutom hafva vi icke uteslutande min lilla pension att lefva af, vi sysselsätta oss med en sak, som inbringar oss litet penningar, vi tvätta nämligen handskar och krusa plymer.»

»O tant, detta arbete måste du sysselsätta dig med, emedan du icke kan få något understöd af min fader», yttrade jag med tårfull blick på den gamla, kära gestalten, som äfven måste djupt känna förlusten af vår förmögenhet.

Huru hennes ansigte lyste, när hon svarade: »Nej, mitt barn; med detta arbete hafva vi sysselsatt oss en lång följd af år, och det har blifvit för oss lika så kärt och oumbärligt som det välsignade dagliga brödet.»

»Men, käraste tant», afbröt jag mycket lifligt, »du är nu för gammal att på detta sätt träla och arbeta. Det där är just ett verksamhetsfält för mig, du skall hädanefter slippa att själf arbeta; om

du endast vill lära mig din sysselsättning, så skall jag blifva en flink, lydig elev, och du skall få hvila dina kära, gamla händer.»

I min glädje öfver att kunna blifva min gamla tant till nytta omfamnade och kysste jag henne hjärtligt.

»Just detta har varit min tanke, min kära Maria; medan du ännu var så svag, behöll jag min plan för mig själf, men när du blifver tillräckligt stark därtill, skall du lära vår sysselsättning, som nog skall blifva min lilla elev kär.»

»Jag vill begynna redan i dag, kära tant.»

»Nej, nej, huru skulle det då gå med alla mina mössor», och hon hotade skälmskt med handen; »dessutom», tillade hon allvarligare, »blifver nu luften kyligare, och du måste se till att begagna eftersommaren så mycket som möjligt genom att vara mycket ute i luften och få krafter för långa vintern.»

Icke så lång tid därefter satt jag med uppkaflade ärmar och ett stort hvitt förkläde vid tants arbetsbord. Vissheten om att jag för det första icke behöfde gå ut, var mig en obeskriflig lättnad; jag skulle med glädje hafva utfört hvilket arbete som helst, blott jag ständigt kunde få qvarblifva hos tant och slippa gå ut i världen, som en gång hade varit mig så omistlig. Det ständiga, regelbundna arbetet utöfvade ett gagneligt inflytande på min hela menniska, jag fick mer och mer lust att fylla den plats, på hvilken Gud hade stält mig och att gagna och glädja mina medmenniskor.

Huru vi med vårt enkla, anspråkslösa arbete kunde sprida gagn och glädje åt andra, kan bäst upplysas af följande samtal.

»Du sade, att du under många år sysselsatt dig med detta arbete; behöfde du då detta, så länge du hade understöd af mina föräldrar?» yttrade jag en dag, då jag satt och tänkte på tants ekonomiska ställning.

»Nej, jag behöfde det visserligen icke till lifvets uppehälle, och strängt taget behöfver jag det icke heller nu; men mitt hjärta behöfver det, mitt barn.»

»Ditt hjärta, tant!»

»Ja, just mitt hjärta; det är många, som söka gamla tants råd och hjälp, än en sörjande enka, som sitter öfvergifven med en skara barn, än ett litet barn, som ligger sjukt och behöfver läskande soppa, än en liten gosse eller flicka, som behöfver ett klädningsstycke, och jag får därigenom anledning till att tjena min Herre och mästare och emottager därigenom den högsta glädje och välsignelse.»

Huru stor blef hon icke i mina ögon, den anspråkslösa, blygsamma, gamla qvinnan! För en kort tid sedan hade hon berättat mig, att icke så litet af de penningar, som hade blifvit skänkta åt henne af mina föräldrar, hade blifvit insatta uti en bank, och hon försäkrade, att vi på grund däraf hade en riklig utkomst, och att jag i grunden lefde på min egen förmögenhet. Min moder hade icke varit i okunnighet om tants användande af de skänkta penningarne, och det hade varit hennes

tröst på dödsbädden, att tants kärlek äfven skulle sträcka sig till hennes barn.

Tants förtroliga meddelanden gåfvo mig åtskilligt att tänka på. Hon fick nåd till att tjena sin Herre och mästare; som belöning emottog hon mycken glädje och välsignelse, ja, just den outsägliga fröjd och lycka, hvaraf hjärtat blir uppfyldt, då man får vara ett medel i Herrens hand att gagna fattiga och betryckta, hvilka i synnerhet ligga hans fadershjärta nära.

På hvad sätt hade min ungdom förrunnit? Under fåfänga och egenkärlek! Tants ädla, uppoffrande lefnad, okänd för menniskors beröm och erkännande, lät mig djupt blygas.

Af hela mitt hjärta önskade jag blifva hennes läraktiga elev, icke endast för att tvätta smuts från handskar och fjädrar, utan förnämligast för att dagligen luttras och renas, för att i någon mån kunna vinna kraft till att tjena min Herre och mästare.

Allt eftersom jag fick öfning i arbetet, blef jag mer och mer ifrig. »Vi blifva snart rika, tant», ropade jag henne till mötes, när hon kom in i arbetsrummet; »om vi nu också hade en skylt, så skulle vi kunna få ännu flera kunder.»

»Behöfves icke, mitt barn, hittills hafva vi aldrig saknat arbete.»

»Men huru kommer sig detta?»

»Alla våra vänner, stora som små, äro oss till tjenst; vi hafva lefvande skyltar, Maria; kunna vi önska något bättre?»

Hvilka själfva draga fördelen af vårt arbete, tänkte jag för mig själf utan att yttra denna tanke, men snart förtröt det mig bitterligen, att den hade uppstigit i det dåraktiga, egenkära hjärtat. Ja, jag behöfde så väl tant till lärarinna!

På det sättet hade ett år förgått under lugn sysselsättning i min tants fridfulla hem. Å nyo hade en sommar försvunnit, och hösten sänkte sig med sakta vingslag ned på jorden, som moderligt hade öppnat sitt sköte och skänkt sina barn en fullhet af rikedom och välsignelse. Skogen stod i en obeskriflig färgprakt, den gula åkern med sin innehållsrika börda var afmejad, de fulla axen, som med lutade hufvuden voro beredda till inbergning, voro samlade i ladorna; här och där stod en liten fin blomma ensam och skälfvande i höstkölden, till hälften dold af de darrande stråen; med vemod slogo flyttfåglarna sina afskedsdrillar, och jorden inhöljdes i höstens dystra slöja.

Alltid har våren med sina rika förhoppningar utöfvat en fängslande förtrollning på mitt sinne, till och med nu, ja just nu, sedan jag blifvit gammal och grå, tillhviskar den mig sina behagligaste hemligheter. Men hösten, som obarmhertigt nedmejar all vår sommarfröjd, kan nu icke längre fylla min själ med sorg, ty den jordiska glädjen förflyktar så snart; nej, mycket mer uppfyller den mig med tack och lof, ty lifvets afton är så blid och skön, och högt predikar den om höstens Herre, som en gång skall komma att samla sitt lidandes frukter i de eviga ladorna.

Tankfull och vemodig vandrade jag en dag öfver de vidsträckta fälten; jag längtade efter landtlig ensamhet och frid. Det var min moders födelsedag. Med hvilken glädje hade jag icke emotsett denna dag, då min moder vandrade bland oss! Hvilken hemlighetsfull brådska hade det icke varit på mitt rum med tillredelserna för högtidsdagen! Nu kunde icke längre det kära modersögat med leende och tårar emottaga barnets omfamningar och skänker. En krans af aster, eternell och murgröna var bunden under suckar och fuktad med tårar; med längtan och saknad blef den älskade grafven smyckad därmed.

Önskade jag min mor tillbaka till detta lifvet? — Ja och nej. Jag hade genomgått en sträng tuktans och pröfningens skola, sedan den älskade nedsänktes till sin hvila. Om än stammande och suckande hade likväl själen lärt sig att bedja: Ske icke min vilja, utan din, o Fader i himmelen. Äfven vid denna fridfulla graf hade jag lärt förstå, att Herrens vägar äro barmhertighet och sanning. Från huru mycken jämmer och sorg var icke min älskade moder befriad, där hon trygt slumrade i jordens sköte, med själen hvilande i frälsarens famn. Huru skulle icke hennes hjärta hafva blödt, under det mannen måste sitta i fängelse, utan att hon hade makt att lätta hans börda eller dela hans fångenskap.

Så snart mina krafter tilläto det, besökte jag min fader i fängelset, men de stora fängelseportarne och de rasslande kedjorna från de vilda

fästningsfångarne och äfven min tyste, bleke fader i sin mörka cell hade utöfvat en så stark inverkan på mina svaga nerver, att läkaren måste förbjuda mig att på lång tid gå dit. När jag slutligen erhöll tillåtelse att åter besöka min fader, hade han ombytt det förfärliga rummet mot ett ljusare och bättre, man hade gifvit honom kontorsarbete, med få ord, en förändring hade inträdt till ett bättre, men den stackars fången själf var i en i högsta grad dyster, hopplös sinnesstämning. Emellertid tror jag, att mina regelmässiga besök hade en nyttig inverkan på den olycklige, och ehuru han aldrig bad mig komma, förstod jag med hvilken längtan han emotsåg min ankomst. Dessa mina besök i fängelset voro en allvarlig tuktomästare för min stolthet; huru ofta, när hjärtat drogs till min fader, drog sig icke foten tillbaka för denna tunga, förödmjukande vandring, men han, som hade börjat sitt goda verk i själen, hjälpte mig småningom mer och mer att segra öfver den naturliga stoltheten. Skulle jag hafva lärt att så öfvervinna mig själf, om min moder hade lefvat? Detta spörsmål uppstod ofta i min själ, och jag måste tillstå, att just hennes bortgång var för mig en driffjäder att fortgå i det goda; hennes sista vilja var för mig en helig lag, och på grund af hågkomsten af henne kunde jag vinna kraft till mycket, uti hvilket jag just hade svigtat, om hon deltagande och stödjande hade stått vid min sida.

Och Rudolf, hvad skulle hon väl hafva tänkt om honom? Hon skulle hafva förlorat aktningen

för en man, som kunde svika sina kära i nödens stund, hon skulle kanske hafva funnit, att han icke var värd en ung, förtroendefull qvinnas kärlek, och hon skulle kanske icke kunnat förstå den bittra smärta eller den stilla sorg, som jag alltid skulle känna vid tanken på honom. Han hade under hela denna långa tid icke låtit höra af sig, och likväl längtade mitt hjärta så varmt efter honom, ehuru jag måste bekänna, att det skulle hafva varit bättre för mig att aldrig mera tänka på honom.

Min älskade moder! Gud vare lofvad, ingen sviken förhoppning, ingen sorg och intet bekymmer skall oroa din saliga sömn! Kort innan min moder sjuknade, lärde hon mig en liten sång, som jag ännu kommer ihåg ord för ord:

Barnaåren snart förgå
Med dess ljusa solskensstunder,
Må jag fly till Jesus då,
Han, som söker mig därunder.

Han, som alltid haft mig kär,
Må han få mitt unga hjärta,
Ty min bäste vän han är,
Så i glädje som i smärta.

Världen lockar väl och ler,
Men till slut hon dock mig sviker,
Jesus mig ej öfverger,
Om ock allting annat viker.

Världen slår så djupa sår,
Jesus dem så huldrikt helar,

Torkar ljuft hvar bitter tår,
Gifver allt, när allt mig felar.

I hans stungna sidas sår
Vill jag mig då ständigt sänka,
Däraf lif och kraft jag får,
Ja, långt mer än jag kan tänka.

I denna lilla sång tecknades hela min ungdoms glädje och sorg, och, Herren vare lofvad, slutversens djupa sanningar kunde jag i tro tillegna mig. Var det icke detta hopp, som uppehöll tanken på min framtid, som låg så hotande mörk utbredd framför mig? Hon visste, att det skulle kosta bitter strid, innan glädjen och kärleken till världen kunde besegras, men hon hade ett fast förtroende till honom, som går i spetsen för striden, och hennes tro hade icke kommit på skam. Min sorg var icke längre förtviflans sorg; i mina mörkaste stunder visste jag, hvart jag skulle gå för att hemta ny kraft.

Så försjunken i tankar vandrade jag framåt, under det att en stilla frid sänkte sig ned i min själ. Mycket, outsäglig mycket var förloradt, men o, så oändligt mycket var äfven vunnet, syndernas förlåtelse, visshet om barnaskap och arfvet hos Gud. Jag hade lärt att bedja i tro och med visshet om, att ett nådigt öra lyssnade till min bön. Jag hade lärt att bära min fader på bönens armar till nådens tron, och jag hade därvid själf funnit tröst och frid. Nu bad och grät, prisade och jublade min själ, och då jag trodde mig vara mycket

ensam, omgifven af en skön, fridfull natur, sjöng jag med hög röst:

O, hur saligt är det hjärta,
Som har Jesus till sin vän!
I sin glädje, i sin smärta
Ilar det till honom än,
Klagar all sin nöd, sitt tvång,
Eller jublar i sin sång.

Snart jag skall ock hemma vara,
Min förlossare, hos dig,
Frälsad ur all nöd och fara,
Som här lurat vid min stig!
Då all klagan, sorg och pust
Är förbytt i salig lust.

Hela min själ låg i sången, och först sedan jag slutat såg jag en högväxt, mörk herre med en hvit halmhatt, gråa kläder och en rensel på ryggen; han stod endast på kort afstånd från mig, hans ansigte var bortvändt, och det såg ut, som om han var upptagen i åskådandet af det sköna landskapet, som låg utbredt framför honom, belyst af den rodnande aftonhimmelen. Ju nogare jag betraktade honom, desto hastigare klappade mitt hjärta. Hvad den kraftige, elastiske gestalten påminde om Rudolf! Plötsligt vände han sig emot mig, och våra ögon möttes, likaså hastigt var han vid min sida, under det att en djup rörelse afspeglade sig i hans vackra ansigte. »Maria!» »Rudolf!» Hela min kropp skälfde af den starka sinnesrörelsen, och jag måste stödja mig mot en björk-

stam. Han betraktade mig tyst och allvarlig. »Hvad du ser blek och aftärd ut; är du sjuk, Maria?» »Icke nu, men jag är icke stark.» Hans lugna röst och väsen bragte mig åter i fattning.

»Maria, hvarföre skref du det där brefvet?»

»Jag trodde jag gick din önskan till mötes.»

»Så trodde du.» Rösten blef isande kall.

»Jag var så olycklig, Rudolf.»

»Men tänkte du icke på, att du därigenom gjorde äfven en annan olycklig?»

»Jag ville just skona dig därför.»

»Är det så du har värderat min kärlek, att du kunde emottaga den och stöta den bort efter behag?»

»Rudolf!»

»Du afskedade mig på ett sätt, som gjorde allt närmande omöjligt.»

»Gjorde jag det?»

»Ja, Maria, ditt bref sårade mig djupt.»

»O, Rudolf, jag var så olycklig, jag visste knappast själf, hvad jag skref.»

»Du visste likväl, att du försköt mig; kallt och känslolöst bortstötte du mig.»

»Men, Rudolf, har du aldrig betänkt, hvilken sorg det förorsakade mig, hvilken uppoffring det kostade?»

»Just i den stunden borde du betänkt, att du likväl hade en trofast vän att lita på.»

»Då borde du hafva skrifvit och sagt mig detta, Rudolf.»

»Efter emottagandet af ditt sista bref var det

mig omöjligt; men jag väntade, att du skulle ångra ditt steg och bedja om förlåtelse.»

»Du skulle ju blifva vanärad genom en förbindelse med mig.»

»Ingen blifver vanärad genom egandet af en god, ädel qvinnas kärlek.»

»O, Rudolf, hvarföre skref du icke och sade mig detta; huru jag längtade efter dig!»

»Stackars Maria! men låt nu allt vara glömdt, och vi skola på nytt sluta förbund för att aldrig mer skiljas?» Han utsträckte sina armar emot mig, och gråtande föll jag i hans famn.

Den löfrika björken utbredde beskyddande sina grenar öfver oss, under det att de fina bladen darrade i aftonrodnadens guld. Ovillkorligen påminde jag mig den där ljusa sommaraftonen, då våra hjärtan först funno hvarandra; men huru annorlunda var icke allt nu. Jag älskade ännu Rudolf med varm trohet, och likväl hade en förändring inträdt i våra känslor; min jordiska kärlek hvilade hos honom, från hvilken den rena, uppoffrande kärleken har sitt ursprung.

Denna afton blef en högtid i tants lilla fridfulla hem; om än den festliga stämningen blef förmörkad af många sorgliga tankar och minnen, var dock glädjen den öfvervägande. Den älskliga, gamla qvinnan deltog i vår glädje och prisade Herren för all hans miskundsamhet och nåd.

Ehuru redan ett år var förflutet, sedan jag öfvervunnit den långvariga sjukdomen, hade jag svårt att återvinna mina krafter. Efter Rudolfs

återkomst tilltogo krafterna så småningom; jag blef mera fyllig, och en svag rodnad visade sig på de förr så bleka kinderna. Rudolf tillräknade sig själf äran därföre och var icke så litet stolt däröfver. Den återvunne älskade var visserligen äfven till en stor del orsaken till mitt framåtskridande tillfrisknande; genom hans deltagande i vårt lugna familjelif kom jag äfven mer ut i luften och oftare i beröring med främmande. Rudolf antog, att man vid en så ung ålder icke hade godt af en så ensidig tillvaro, att jag behöfde rikta blicken utåt, och att jag hade kommit in uti ett svärmiskt, sjukligt själstillstånd. Han närde tillika det säkra hoppet, att hans kraftiga, tillitsfulla lefnadsmod om en kort tid skulle kurera mig från det starka inflytandet af tants kammarluft.

På Rudolfs uttryckliga önskan kom jag så oftare i beröring med flera af våra gamla bekanta, och ehuru jag fann, att fleras sinnelag var förändradt, möttes jag likväl af vänlighet och godhet af de flesta. När man själf är olycklig, är man hågad att se allt uti den mörkaste dager, åtminstone var detta förhållandet med mig. Jag trodde, att alla skulle se ned på mig och bemöta mig med förakt. Hyste vi mera förtroende till våra medmenniskors ädlare känslor, skulle vi därmed förskaffa oss själfva och andra mången glad stund. Flera af mina forna väninnor kände sig sårade, för det att jag utan betänkande hade bortstött dem, då afsigten med deras närmande till mig hade utgått från ädlare bevekelsegrunder. Deras

välvilja och godhet gladde nu mitt hjärta; men vi kunde nu icke längre sympatisera, den forna tiden med sitt glada lif hade för alltid försvunnit, Rudolfs hopp att återfå den lefnadsglada, muntra Maria skulle aldrig blifva en verklighet, det kände jag djupt i min själ. Mitt hela väsen var så att säga förändradt, »det gamla var förgånget, allt hade blifvit nytt». Under det många funno, att en sorglig förändring hade föregått hos mig, hade Guds Ande verkat en härlig förändring i hjärtat; men denna Guds stora hemlighet att skapa lif af död är endast uppenbaradt för trons öga.

Tants lilla hem utöfvade en förunderlig trolldomskraft på min själ; när jag därute i det rastlösa, bullrande lifvet förgäfves sökte näring för själen, längtade jag efter det kära hemmet, till det lugna rummet, hvarest lifvets skatter vinkade mig. Jag lefde i den första varma kärleken till min frälsare.

Den ständiga verksamheten med handskar och fjädrar hade blifvit mig en kär sysselsättning. Jag kände icke längre förödmjukelse att behöfva arbeta för mitt dagliga bröd, tvärt emot var det för mig en tillfredställelse att verka till gagn och glädje för andra. När Rudolf till hälften skämtande och till hälften förargad fann mitt arbete innehållslöst och tråkigt och ville rycka de fina, lätta fjädrarne ur min hand, försökte jag att lekande undkomma hans egentliga afsigt, hvarefter han till slut, glad och upprymd, ville lära sig konsten. Detta förökade naturligtvis mitt intresse därför, och snart

blef det för Rudolf en glädje, när han besökte mig, att finna mig tillfredstäld och nöjd vid arbetet. Småningom blef äfven Rudolf invigd i kökets hemligheter. När det vid middagstiden ångade som bäst i tants grytor och kittlar, hördes för det mesta några steg trippa upp för kökstrappan. Hvad tants goda, närande middag förträffligt smakade dessa två, och hvilken kärlek och tacksamhet lyste icke ur deras förnöjda anleten! Detta var kökets bästa doft.

Det blef Rudolf allt mer och mer klart, att jag icke så lätt kunde återvinnas för de forna intressena, tvärt emot fann han själf allt mera smak för det lugna hemlifvet. Småningom, sedan han lärt känna tant, drogs han ovillkorligen till henne. Han hade trott, att hon icke endast strängt dömde synden, utan äfven hvarje jordisk glädje och nöje; ty han hade alltid tänkt sig en kristen som en dyster, tungsint grubblare, som aldrig kunde vara lycklig eller glad. Nu fann han däremot i tant en mild, älsklig varelse, som så gärna ville upptäcka de goda sidorna hos sina medmenniskor och dölja bristerna med kärlekens slöja; och hon kunde likaså väl glädja sig med de glada som gråta med de gråtande; hon hatade synden, men älskade syndaren, därföre fruktade ingen att komma till henne med sina bekymmer och sorger. Kraftigt predikade hon genom sin vandel, under det hon däremot aldrig nyttjade många ord. Det var detta som i synnerhet tilltalade Rudolf och drog honom till henne, som alltid visade honom en moderlig omvårdnad.

Om dagen var Rudolf sysselsatt med sina studier, vi med vårt arbete. Jag hade äfven fått några elever att undervisa i musik, och snart såg jag mig i stånd att köpa ett begagnadt, men godt instrument på månatlig afbetalning. Qvällarne tillbragte Rudolf hos oss; om dagen vid arbetet motsåg jag med glädje de lugna qvällstimmarne, då vi spelade och sjöngo tillsammans, småpratade eller läste högt. Men trots det, att de ömmaste band förenade Rudolf och mig, kunde vi likväl icke riktigt sympatisera. I min ifver att få vinna min älskade för Guds rike, gick jag ovist till väga; jag hade icke lärt att tåligt vänta på Herrens timme, därföre var jag försagd och modfäld, ja till och med för ifrig, när Rudolf kallt och likgiltigt motsade, hvad som var mitt hjärtas innerligaste öfvertygelse. Jag var en oförståndig stridsman och var ofta den konung till skam, hvars fana jag hade svurit och hvars vapen jag ville föra.

Fem år voro försvunna, sedan jag kom i min gamla tants hem. Rudolf hade aflagt sin examen och var redan anstäld såsom lärare vid en af stadens skolor. Vi hade redan kommit till maj månad, och vid midsommar skulle vårt bröllop firas.

Min far hade ännu att sitta qvar fyra år i fängelse. Fyra år — hvilken lång tid för ett älskande barnahjärta! Huru kunde jag på min högtidsdag vara glad och lycklig, när min far satt i det mörka fängelset. O, om han kunde blifva fri

till denna dag, om han kunde komma ut i Guds fria, härliga natur med den tunga fängelseporten bakom sig, då skulle äfven jag först kunna riktigt njuta friden och all den lycka, som blifver ett älskande och älskadt hjärta till del. Uppfyld af dessa tankar vandrade jag bort öfver fästningsvallen; jag hade besökt min far, och då jag tog afsked af honom, tog han mig i famn och grät; vi hade samtalat om mitt bröllop och det lilla vackra hemmet, som vi höllo på att iordningställa. Som jag på det sättet gick framåt, for ett ekipage med tjenare i kungligt livré förbi, och där inne i vagnen satt kungen. Då slog en tanke lik en blixt ned uti min själ, jag skulle söka audiens hos kungen och bönfalla om nåd för min olycklige far.

Och tanken mognade till beslut. Det var mig bekant, att en kammarherre, som förut hade besökt mina föräldrars hus, tjenstgjorde på slottet, honom skulle jag söka för att erhålla råd och bistånd. Jag ville icke anförtro mig åt mina kära, innan jag erhållit denne herres råd och vägledning.

Efter en lång, sömnlös natt, under hvilken regnet oafbrutet piskade mot rutorna, begaf jag mig på den ödesdigra vandringen. En tät dimma hade sänkt sig ned öfver staden, och icke en enda solglimt genomträngde den täta dimslöjan. Ju närmare jag kom målet för min vandring, desto mera saktade jag mina steg, under det att ett djupt missmod nedsänktes i själen. Uppfyld af tanken på min fars befrielse hade jag icke till fullo öfvervägt följderna af det fattade beslutet. Då det kung-

liga slottet plötsligt låg framför mig, klappade mitt hjärta häftigt. En gång förut hade jag stått ansigte med ansigte mot kungen. Visserligen var han då endast kronprins, och jag ett litet barn med skolväska; under det att han lät handen glida genom mina gula lockar, stod jag rodnande och leende och återgäldade dristigt den vänliga blicken. Nu däremot skulle jag såsom en förbrytares dotter nalkas den furstliga tronen och bönfalla om nåd för en brottslig fader; på hvad sätt skulle icke hans majestät med kunglig höghet se ned på den fattiga, bedjande flickan. Jag darrade vid blotta tanken därpå. Likväl, nu skulle jag endast söka få veta, huruvida jag kunde hoppas att få audiens. Med beredvillighet fördes jag af en tjenare till väntsalen. Utan att ana, att någon var där inne, gick jag raskt på — men där stod kungen midt framför mig. Med en rörelse af handen bjöd han mig att taga plats, hvarefter han ville aflägsna sig, men med ett raskt beslut vågade jag framföra mitt ärende, att jag önskade audiens hos kungen. Med en hos honom egen raskhet och vänlighet införde han mig i ett annat rum. Åter bjöd han mig att taga plats, ty han såg utan tvifvel, huru medtagen jag var, mina ben förmådde knappast bära mig, men likväl blef jag stående.

»Min fader sitter i fängelse, och jag, hans enda barn, vågar anropa Eders Majestät om nåd för honom.» Mina ord voro på grund af den häftiga sinnesrörelsen nästan ohörbara. »I fängelse?» Hans klara panna förmörkades. Nu gällde det, nu

måste jag vara stark, och jag stod icke som en darrande undersåte för den kunglige herskaren, det var ett älskande barnahjärta, som med varma ord tolkade sin sorg för landets far. Tyst och allvarlig hörde han på den sorgliga berättelsen; jag hade fattat mig i korthet. Därpå tog han en anteckningsbok och inskref några enskildheter samt våra namn och min bostad. Då räckte han mig handen med dessa ord: »Det skall icke glömmas, att du med så mycket förtroende sökte din konung». Jag neg djupt och lemnade rummet, glad och lätt till sinnes, att mitt ärende på ett så otänkbart sätt skulle kunna få en lycklig utgång.

Med lätta steg ilade jag ned för den breda marmortrappan och ut på slottsplanen, men stannade plötsligt, i det en hänryckande syn fängslade min blick. Den täta dimslöjan hade höjt sig till lätta rörliga skyar, hvarigenom solens strålar bröto sig; i en svag dämpad belysning låg den vackra Kristianiadalen lefvande och skön, under det att lätta, hvita skyar sväfvade öfver de låga bergsryggarne. Den stora staden låg fridfull och lugn framför mig och utbredde sina armar mot den blå fjorden. Just vid dennes kant höjde sig ett gammalt grått torn mot himlen; det var Akershus fästning. Innanför dessa höga, dystra, ogenomträngliga murar satt min fader som fånge. Skulle han ännu under fyra långa år sitta innesluten där inne, eller, — o, jag vågade icke fullborda tanken! — Skulle konungens ord betyda, att min fader skulle frigifvas? Intet annat kunde tillfredställa min

begäran. Med svårighet lösslet jag mig från mina tankar och betraktelser och ilade mot hemmet, hvarest jag ögonblickligen anförtrodde tant min hemlighet, då vi däremot kommo öfverens om att förtiga den för Rudolf, dels för att icke oroa honom med min ängslan och mina förhoppningar, dels för att möjligtvis på det gladaste öfverraska honom med min faders frigifning.

Dagarna gingo, och intet bud kom hvarken från slottet eller fängelset. Vårt bröllop var bestämdt till midsommardagen. Med munterhet och glädje hjälpte Rudolf att iordningställa det lilla hem, som snart skulle emottaga oss. En viss feberlik oro afspeglade sig öfver hela mitt väsen; snart ertappades jag med en, snart med en annan försummelse, där just ett odeladt intresse hade varit af nöden. Rudolf antog, att detta endast och allenast var en följd af att vår högtidsdag nalkades; han var så god, så kärleksfull, så strålande lycklig, att jag ovillkorligen måste dela hans glädje.

Den 23 Juni uppgick; med omvexlande känslor gick jag dagen till mötes, den sista före min bröllopsdag. Jag hade förlorat allt mitt hopp om, att min fader skulle få se sitt barn såsom brud, eller att hans välsignelse skulle följa mig till Herrens altare.

Jag satt vid fönstret och skådade utöfver gatan; med af sorg blandad glädje följde blicken de raka, löfrika björkstammarna, som midt uti sin sommarprakt hade måst offra sitt unga lif för att smycka månget hem på den vackra midsommaraftonen.

Då stannade plötsligt en stängd vagn vid vår förstugudörr och — min faders bleka, magra ansigte visade sig. Jag tryckte handen fast emot mitt hjärta, det var, som om dess klappande ville upphöra, därpå skyndade jag ut, men stannade plötsligt; intet främmande öga skulle få vara vittne till detta möte. Tant, som var inne i rummet, gick honom till mötes. Hvad det dröjde! Slutligen inträdde han vid tants hand, och snyftande slöt han mig i sin famn. Jag gret och jublade. Hvilken outsäglig fröjd och lycka! Min fader var fri, för alltid fri från det mörka, dystra fängelset! Hvilken lycklig brud jag likväl skulle blifva! Det blef mig förunnadt att underrätta Rudolf om detta glada budskap. Ehuru han icke genast kunde förlåta mig det hemlighetsfulla sättet att utföra min handling, måste han likväl glädja sig med mig.

»Hädanefter skall du alltid blifva glad och munter, Maria, eller hur?» frågade han, i det han tankfullt blickade i mina glädjestrålande ögon.

»Ja, Rudolf, det hoppas jag. Vårt hem må väl äfven blifva min faders?» »Naturligtvis, om du så önskar.» Den skugga, som vid min fråga lade sig öfver hans panna, gick nästan omärkligt förbi min blick.

Med innerlig tacksamhet låg jag vid hans bröst. O, huru jag med min kärlek ville återgälda honom detta offer; ty ett offer skulle det likväl blifva för honom, en mörk sky på hans glädjes himmel. Men kärleken förmår mycket, och det var ju min moders sista vilja, att jag ej skulle stöta bort min

fader från mitt hem eller från mitt hjärta; för den kärlek Rudolf hyste för mig skulle han äfven visa en sonlig aktning för min fader.

Hade min döende moder i andanom sett min fader återkomma från fängelset till sina barn? »Sök alltid att blifva en trofast, tålig och ödmjuk hustru», var hennes sista förmaning till mig. Nu var stunden kommen, att jag genom handling skulle visa, huru djupt jag hade gömt hennes ord i mitt hjärta. Men huru lätt, huru behagligt förekom det mig icke nu att blifva mitt löfte trogen! Hvilken öm, trofast dotter och hustru skulle jag icke blifva!

Midsommardagen upprann klar och vacker midt i sommarens fulla prakt. Löf- och blomstersmyckadt och festligt prydt var äfven tants lilla hem. Endast några få af våra närmaste vänner voro inbjudna. Hvad det gjorde mig ondt om Rudolf, att hans slägtingar voro för aflägset boende för att kunna vara närvarande på vår högtidsdag.

Min fader höll sig helst afskild från den yttre världen; han kunde icke förmås att följa oss till kyrkan, men då jag som brud stod smyckad framför honom, tryckte han mig under djup rörelse till sitt hjärta och nedkallade Herrens välsignelse öfver mig och min brudgum.

Min önskan att erhålla min moders äfvensom min egen själasörjare såsom vigselförrättare uppfylldes. Snart stod jag med min älskade brudgum framför altaret, och presten valde till text för sitt

brudtal: »Om Herren icke bygger huset, så arbeta de fåfängt, som bygga däruppå». Med heligt allvar förmanade han oss att öfverlemna vårt hem och vårt lif i Herren Jesu hand, att bära hvarandras börda med tålig, uppoffrande kärlek, då vi skulle erhålla kraft från höjden att segra öfver hvarje frestelse, möda och bekymmer, som äktenskapet medförer, då vår lycka icke skulle vara beroende af jordiska omständigheter, utan af den Guds frid, som uppfyller den troende själen med vissheten om, att allt tjenar dem till godo, som älska Gud.

Så gåfvo vi hvarandra händerna, och i Herrens namn voro jag och Rudolf oupplösligt förenade. Högtidligt och kraftigt ljöd välsignelsen öfver våra hufvuden. I min själ återljöd slutorden af brudtalet: »Lofva Herren, min själ, och allt det uti mig är lofva hans heliga namn! Lofva Herren, min själ, och förgät icke hvad godt han har gjort dig».

Så flyttade vi nu in uti vårt hem, och det var som en hel ny värld ljus och vacker låg framför mig. Att vara hustru, att vara husmoder, att vara den styrande, ledande själen i det lilla hushållet var något så nytt och skönt, att det helt och hållet upptog alla mina intressen.

När min man berömde mig, att jag var en lika så sparsam som dugtig och älsklig husmoder, då klappade mitt hjärta af glädje; eller när han påstod, att jag grundligt måste hafva studerat kok-

konstens hemligheter för att kunna tillreda så välsmakande rätter, då blossade mina kinder af husmoderlig stolthet.

Dagarne flydde, som hade de vingar, och när Rudolf, trött och ansträngd efter dagens mödor, gjorde anspråk på sin hustrus sällskap, då bortlade jag villigt och gladt mitt arbete för att göra min man till viljes.

Min fader var alltid vänlig och blid; han älskade ensamheten och höll sig för det mesta på sitt eget rum, uti hvilket jag sökte att göra det för honom så behagligt som möjligt. Det var en så angenäm tanke för mig, att min fader var fri och hade ett godt och sorgfritt hem hos sina barn, att jag icke betänkte, huru farlig och olycksbådande hans böjelse för ensamhet och sysslolöshet var. Rudolf skaffade honom emellertid sysselsättning med bokföring, men när tiden kom, att arbetet skulle vara färdigt, hände det ofta, att det endast var halfgjordt, och min man måste då själf afsluta det. Jag beundrade Rudolfs tålamod och blef honom, om möjligt, ännu mera tillgifven. Glad utförde han under de sena qvällstimmarne min faders arbete, under det att jag lutad mot hans axel såg på.

Öfver ett år var gånget, och den lilla familjekretsen hade blifvit förökad med den älskligaste lilla varelse, som någonsin hade gjort sitt inträde i världen. Hvad jag var stolt öfver min förstfödde,

min täcke lille Tor, — min starke Tor, sade hans pappa, och jag var mycket förvånad öfver, hvilka väldiga toner det lilla bröstet kunde frambringa. »Han skall blifva likaså stor och så stark, som sin pappa», sade Rudolf, »och likaså kärleksfull och god», tillade jag. Ingen jordisk glädje är likväl såsom modersglädjen; med mitt barn i famnen och min man vid sidan kände jag en fullkomlig lycka.

Allt sedan min moders död och de därpå följande uppskakande tilldragelserna hade jag haft en svag helsa, mina nerver blefvo lätt angripna, och jag tålde icke att anstränga mig mycket. Efter den lilles födelse förflöt en temligen lång tid, innan jag kunde sysselsätta mig med mina husmoderliga pligter. Så kom jag en dag efter min långa inspärrning ned i källaren för att såsom en omsorgsfull husmoder efterse hvad som fanns qvar.

Min mans aflöning var icke så synnerligt stor, att vi kunde göra några stora inköp, men en af min faders forna vänner hade på grund af vår sons födelse sändt oss ett icke obetydligt förråd af kolonialvaror, bland annat en låda med öl och en korg med dyrt vin. Så kom jag på min vandring till öllådan; den var öppnad, huru kunde detta vara möjligt! Vi hade sällan främmande, och dagligen nyttjade vi icke öl till maten, det tillhörde icke då för tiden de dagliga behofven. Med lyktan i handen satte jag mig funderande ned på kanten af lådan. Hade Anna? — Nej, icke så hastigt, Maria, — det måste kunna förklaras på ett annat

sätt. Jag gick vidare; där inne i skåpet hade jag mitt goda vin förvaradt; en, två, tre buteljer! — på hvad sätt? — jag hade nog druckit ett par för att återfå krafter, ett par hade jag upphemtat för mina gäster, men jag hade ändå räknat på att 5 à 6 skulle återstå. Men nu! Mycket förargad ilade jag upp till min trogna Anna, åt hvilken jag utan betänkande hade anförtrott mitt kök och min nyckelknippa.

»Men, Anna, det felas oss både öl och vin i källaren; huru kommer sig detta?» Med pröfvande blick betraktade jag henne.

Hon skiftade färg. »O frun, det är så ledsamt, men jag — jag kunde icke hjälpa det.»

»Kunde du icke hjälpa det, Anna? Är det på det sättet du belönar det förtroende, som jag har visat dig?»

Nu blef hon röd — mycket blodröd i ansigtet och yttrade: »Kanske frun tror, att det är jag, som har druckit ur vinet?»

»Det är borta, och jag ställer dig till ansvar; min man blandar sig ju aldrig i hushållsangelägenheterna och begagnar sällan starka drycker; hvart har det då tagit vägen?»

»Än fruns egen fader då! Det är han, som har druckit ur alltsammans», och hon snyftade häftigt genom vissheten om sin oskuld och min misstanke på henne.

»Min fader, säger du!» Jag satt som förkrossad, »men, Anna, nycklarne förvarade du».

»Ja, men han befallde, att jag skulle gifva dem åt honom; ty det var likaså mycket hans som fruns egendom, sade han.»

Hopplös räckte jag henne handen. »Förlåt mig, min goda Anna, min fader vet, att allt, som tillhörer hans barn, är äfven hans.»

Hon gret ännu häftigare och tryckte varmt min hand, i det hon å nyo bad mig icke vara ond. Min trogna jungfru, hon förstod nu, att allt icke var, som det skulle vara, och vid den sorg, som hon förstod nu hade intagit mig, glömde hon den förolämpning hon själf nyss hade lidit.

Med ett enda slag blef jag nedstörtad från min lyckas himmel, den himmel jag i min dårskap själf hade uppbygt åt mig.

Stod jag utan skuld? Hade jag med trohet fört min fader fram till nådens tron, hade jag genom mitt eget exempel sökt att vinna hans hjärta åt den trofaste herden. Hvarest hade mitt eget hjärta under hela denna tid funnit sin bästa hvila? I afgudisk kärlek till man och barn.

Huru jag blygdes! Jag hade en känsla, som om jag ville gömma mig för den heliga blick, som skådade klart in uti själens hemligaste vrå. Klart och tydligt ljöd det i min själ: »Maria, jag har detta emot dig, att du har öfvergifvit din första kärlek». Ödmjuk och förkrossad sjönk jag ned på knä.

Visserligen hade jag icke under hela denna tid underlåtit att bedja och läsa Guds heliga ord, och i sällskap med min man hade jag regelmässigt

hvarje söndag gått till Guds hus; men det var icke hjärtats innerliga, djupa längtan, som dref mig. Jag var så glad, så lycklig öfver mina jordiska fördelar, att jag hade ett hem, så godt, så fridfullt och i mina ögon så skönt, att det småningom upptog hela min själ och alla mina tankar; under läsningen af Guds ord var jag ofta tankspridd, under det att tankarne ovillkorligen flögo till dagens omvexlande sysslor. Jag kände icke längre en innerlig längtan efter fadershuset där uppe.

Men Herren är trogen, och han vet bäst, huru nödvändigt det är för det ostadiga, flyktiga menniskohjärtat att föras på korsets väg för att på det sättet bringas fram till lifvets land.

Från den stunden blef jag åter förd in på nödens väg. Det var väl, att Rudolf var frånvarande under min första själsstrid; ty med sorg måste jag bekänna, att han icke skulle hafva förstått mitt hjärtas djupa bedröfvelse.

Då han kom hem, låg en skugga öfver den annars så klara pannan; han drog mig ned på soffan och slog sin arm omkring mig. Maria, vi få en ny gäst i huset; min moder har skrifvit, att hon är ledsen öfver sitt ensamma lif och önskar att flytta till oss. Hon kommer redan nästa fredag och har bestämt, att jag då skall vara henne till mötes vid ångbåtsbron.

Lugnt lade jag mitt hufvud mot min mans axel; det var godt, att jag åter hade lärt mig,

att hålla mig till en starkare arm; ty pröfningen var visserligen stor.

Rudolfs fader hade varit anstäld såsom kapten vid den bergenska brigaden; men hade under de sista åren af sitt lif haft pension. Några veckor efter vårt bröllop erhöllo vi underrättelsen om hans död; men så väl Rudolfs lugna natur som äfven hans frånvaro från föräldrahemmet sedan hans tidigaste ungdom inverkade, att sorgen öfver fadrens död icke oroande störde vår lycka.

Rudolf hade anförtrott mig, att han mera fruktade än älskade sin moder; ty hon hade alltid under ynglingaåren behandlat honom hårdt och strängt och icke lagt i dagen någon synnerlig moderskärlek. Fadern däremot hade varit öfverseende till svaghet, och det äkta parets olika åsigter hade därigenom ofta förorsakat obehagliga uppträden. Stackars Rudolf! det var sorgliga förhållanden han lät mig få kunskap om under hans tillryggalaggda ynglingaår. Intet under, att hans barnahjärta blef tillslutet för den himmelska kärleken, när modershjärtat hade tillslutit sig för den späda plantan, som däraf skulle hemta sin näring. Ingen hade på den tiden talat med honom om den store himmelske barnavännen, då just det goda fröet skulle nedläggas i barnahjärtats emottagliga jordmån.

Under det att Rudolf smekande lät handen genomfara mina lockar, såg han mig bekymrad i ögonen och frågade: »Maria, är du bedröfvad för det att min moder kommer?»

»Hon är din moder, Rudolf, och jag skall försöka att blifva en god dotter.»

»Gud välsigne dig för dessa ord, min älskade hustru!» yttrade Rudolf och tryckte mig närmare intill sig.

Oaktadt de bekymmer, som uppfyllde våra hjärtan, hade de aldrig i bättre samdrägt klappat hvarandra till mötes än just i detta ögonblick.

Innan mitt öga denna qväll slöt sig till nattens sömn, knäböjde jag vid mitt slumrande barns läger under brinnande bön till Herren om kraft och vishet ofvanifrån att rätt kunna skydda och freda den åt mig anförtrodda plantan, att den kunde utveckla sina hjärteblad till sin Herres ära. Likaledes bad jag om kraft och styrka att bära det kors, som Herren i sin vishet ville pålägga mig.

Jag var bekymrad för min fader, jag fruktade den stränga svärmoderns inblandande i vår lilla lyckliga krets, och jag visste, att min älskade var bekymrad och nedslagen, hvarför jag bad, att jag nu skulle kunna blifva för honom en god, tålig och ödmjuk hustru, som för hans skull ville älska och vörda hans moder.

Samma afton meddelade jag min upptäckt angående min fader för Rudolf, som delade min oro och mitt bekymmer.

Följande dag gick jag till min fader och trodde, att jag med min barnsliga kärlek och tillgifvenhet skulle kunna aflocka honom sanningen.

Jag frågade honom, om han hade haft många besök och om han trakterats med öl och vin. Han log bittert. »Besök! Han hade aldrig besök, och därför måste man sysselsätta sig med något.»

»Kunde du icke åtaga dig mera arbete, min fader? Tiden blefve dig då icke så lång.»

»Arbeta! Hvartill tjenar det att arbeta; att sitta här med dessa usla räkenskaper, det gifver så godt som ingen ersättning, det är endast ett sätt att fördrifva tiden.»

»Men kunde du icke söka en anställning, fader, en plats på ett kontor eller dylikt?

»Jag plats? Nej, mitt barn, ingen vill antaga en lössläpt straff-fånge i sitt arbete; mitt lif är hopplöst, förfärligt hopplöst.»

»O, fader, tala icke så! allt skall glömmas, när du kan börja ett nytt verksamt lif. När du visar en redlig vilja att åter arbeta dig upp, skall du blifva likaså lycklig och förnöjd som förr. Käraste fader, försök att gå ut mera, att besöka dina gamla bekanta. Rudolf och jag skola troget hjälpa dig i allt hvad som angår din lycka.»

»Kära barn, låt oss sluta detta pinsamma samtal, det är något du icke förstår dig på.»

»Fader, älskar du mig icke längre?» yttrade jag med djup bedröfvelse.

»Älskar dig? Hvilken besynnerlig fråga, mitt barn; visst älskar jag dig; kom hit och sätt dig här bredvid mig.»

Han slog sin arm omkring mig, och jag kunde icke längre tillbakahålla mina tårar.

»Lifvet har icke mera något värde för mig, sedan din moder är borta.»

»Men vi skola åter församlas hos henne, fader; hon längtar efter oss och beder för oss.»

Han suckade tungt och hopknäppte sina händer. Jag talade länge och innerligt med honom. Det hade blifvit min stackars fader för ensamt med alla hans sorgsna tankar under den långa tid, som jag var fängslad vid sjuksängen, och han hade sökt att trösta sig med en falsk, usel tröst. Min arme fader! Hans hjärta var främmande för den vän, som ensam kan hugsvala det blödande hjärtat och gjuta lindring och tröst däri.

På den bestämda dagen ankom min svärmoder. Med vexlande känslor och under beständig bön till Gud vandrade jag vid Rudolfs arm ned till ångbåtsbryggan för att första gången möta henne, som nu skulle blifva min andra moder.

Hon och Rudolf liknade hvarandra ganska mycket, men hennes blick var mera skarp, munnen mera sträng. Med en pröfvande blick betraktade hon mig; jag rodnade och återgäldade med innerlighet det moderliga famntaget; hon var ju min mans moder, och för hans skull kände jag, att jag kunde älska henne.

Jag tror, att den nya dottern och vårt lilla, väl ordnade hem gjorde ett godt intryck på den stränga qvinnan, ty med verklig ömhet tryckte hon vårt barn i sin famn, och hon visade i det

hela ett lifligt intresse för oss och våra förhållanden. Rudolf såg tillfreds och förnöjd ut; och aftonen förflöt under angenämt samtal och ömsesidig förtrolighet.

Då jag följde modern till det rum, som efter våra förmögenhetsvillkor var på det bästa ordnadt till hennes ankomst, hade jag den tillfredsställelsen att höra henne uttala sitt erkännande för anordningarna. Jag hade äfven beröfvat mitt rum åtskilliga småsaker, som jag icke utan saknad kunde undvara. Jag ville så gärna skaffa min svärmoder ett behagligt hem; och att det till en del skedde genom uppoffring af egen beqvämlighet, visste ingen.

Med en blandning af vänlighet och nedlåtenhet räckte hon sin kind att kyssas, då hon sade godnatt. Med hvilka helt andra känslor skulle jag ej hafva gifvit min egen moder den barnsliga kyssen, och likväl ville jag så gärna älska min mans moder.

Att min far var i vårt hem var min svärmoder en nagel i ögat. I början afgick det någorlunda lugnt, ehuru hon ofta lät ord undfalla sig, som läto oss förstå, att det var henne till förargelse.

Så väl Rudolf som jag försökte att draga honom mera in uti familjen, och genom vår kärleksfulla omsorg öfvervann han den dystra nedslagenheten, som under den sista tiden hade beherskat honom.

Min svärmoder blef dag för dag dystrare och mörkare, och de hatfulla känslor, som hon hade i hjärtat mot min stackars fader, kunde hon icke längre beherska. Slutligen måste stormen bryta lös.

»Så vidt jag förstår, har ni ingen sysselsättning; tiden måste därföre kännas er mycket lång», sade hon till min fader, i det hon såg skarpt på honom.

»Åh nej», svarade han något vårdslöst; han förstod möjligtvis den afsigtliga meningen.

»Det måste likväl vara tämligen svårt för en man i sin bästa ålder att på det sättet falla ett ungt nygift par med små inkomster till besvär.»

»Moder!» bad Rudolf; min fader hostade, och en mörk rodnad spred sig öfver hans ansigte.

»Hvarför berättade du mig icke i dina bref, att din svärfader vistades i ditt hem, min son?»

»Jag fann det öfverflödigt, det följde af sig själft, moder.»

»Såå; nygifta pläga icke alltid så lätt kunna taga andra med sig.»

»Då borde ni hafva qvarstannat i Bergen», sade min fader.

»Får jag gifva dig ett stycke stek, fader?» sade jag, i det jag såg honom bönfallande i ögonen.

»Med förlof, herr grosshandlare, jag lefver på min pension och kan bo, hvar det behagar mig.»

»En kaptensenka plägar icke» — nu lade Rudolf med förtviflad min handen eftertryckligt på min faders axel. »Svärfar, vi stiga upp från bordet!»

Min fader steg hastigt upp från bordet och

lemnade rummet. Likaså hastigt var jag inne i rummet bredvid, i det jag med ångest emotsåg följderna af detta olyckliga uppträde.

Jag kunde icke undvika att höra den ordström, som kom från den häftiga qvinnans läppar. »Att du, en hederlig mans son, vill hafva denne ärelöse man i ditt hem. Är det icke tillräckligt, att du tagit en förbrytares dotter upp ur dyn.»

»Mor, mor!»

»Hade jag vetat något därom, skulle mina fötter aldrig hafva beträdt eder tröskel.»

»Du kom ju af fri vilja, mor?»

»Af fri vilja! Var det icke den naturligaste sak i världen, att jag som ensam enka önskade komma till mitt enda barn.»

»Jo, mor, men Maria är äfven sin faders enda barn.»

»Men, barn! Det är väl skillnad på en lössläpt straff-fånge och en hederlig kaptens enka.»

»För Gud stå vi alla som slafvar och strafffångar, tills han löst oss från våra syndabojor.»

Hvad jag i mitt hjärta tackade Rudolf för dessa ord; de ersatte rikligen all den kränkning, som hans mor tillfogat mig. Jag hade blifvit stående på stället såsom fastnaglad, nu lemnade jag hastigt rummet och sökte en timmes lugn hos min Gud.

Anade Rudolf, att jag hade hört de ord, som vexlades mellan moder och son? Nej, det sade tydligt hans blick, då jag, styrkt genom bönen, åter inträdde till honom.

Jag visste icke, hvem som vunnit segern; jag fruktade icke för, att Rudolf skulle stå med skam, som hade nyttjat så goda stridsvapen.

Han kom mig till mötes och tryckte med en djup suck min hand; men vi vexlade inte ett ord om det uppträde, som nyss egt rum. Svärmor hade gått till sitt eget rum.

Från denna tid fick jag i sanning erfara, att en husmoders lott är försakelsens och själfuppoffringens.

Efter min svärmors inträde i vårt hus lärde jag förstå, på hvad sätt en menniskas bittra, uppbrusande sinne småningom kan utöfva en farlig makt på dem, som dagligen äro utsatta för dess inverkan. Hennes fordringar på mig voro ofta svåra nog att efterkomma. Hon var en mycket stolt qvinna, stolt i sin fattigdom; ty fattig var hon i ordets djupaste betydelse, och hennes hjärta var fast tillslutet för Guds Andes inverkan. Att hon dagligen skulle vara i ett hem med min brottslige fader, var henne omöjligt att fördraga. Hennes sidohugg mot honom blefvo allt tätare och skarpare, och det var lätt att förstå, att hon arbetade på att få honom helt och hållet ur huset.

Rudolfs kärleksfulla väsen förändrades så småningom till mörkt svårmod; i början led han mest för min skull, men såsom vi framdeles hade att stå hand i hand, fingo vi sannerligen ej låta oss öfvervinnas af dessa frestelser utan därjemte söka vinna den förblindade för sanningen.

Emellertid skulle jag tillmötesgå svårare pröfningar. Rudolf hade under vår förlofningstid visat anlag till svartsjuka, han fördrog då knappast den ömhet, med hvilken jag omfattade mina föräldrar; nu väcktes den åter till lif genom moderns ständiga inverkan.

Hon fann nämligen, att jag offrade för mycken tid på min fader, och slutligen fick hon Rudolf till att hysa svartsjuka känslor mot honom, som min älskade moder så tillitsfullt hade anförtrott åt vår barnsliga kärlek.

Hade jag icke ständigt haft min moders sista vilja och förmaning för ögonen, skulle jag visserligen ofta hafva fallit i svåra frestelser. Hon hade med ödmjukt tålamod burit ett ännu tyngre kors och hade lemnat mig ett exempel, som jag med Guds nådiga bistånd kunde följa, om än i stor skröplighet. Ofta var kampen hård nog, men jag visste, att det gällde att stå på vakt, att icke hemmets bästa klenod, den milda, försonande kärlekens anda, skulle gå förlorad för oss.

År efter år försvunno, och de kraf, som ställdes på mig, blefvo allt större och större att efterkomma. Jag skulle vara den ledande tråden, gå alla tillhanda, efterse allas behof och bringa jämvigt tillbaka i de retliga lynnena. Jag skulle hafva vård om barnen, efterse i kök och källare, att allt räckte till, att maten var kraftig och välsmakande.

Det var en tid full af oro och besvär. Men hvilken man med bestämda arbetstimmar och därpå följande hvilotid, under hvilken en god hustru aflägsnar buller och larm från den hvilande, kan väl sätta sig in i hustruns tusende småsaker att iakttaga. Skall hon understundom unna sig någon hvila, ropas det än »Mamma», än »Frun», än: »Kära hustru, sy i en knapp åt mig», o. s. v. Och när nattens skuggor lägga sig öfver hennes lilla värld och hennes kära ligga i ljuf slummer, tänker hon tillbaka på dagens göromål, om något är försummadt, och tillika på, huru hon på bästa sätt skall ordna för följande dag.

Men en älskande hustru och moder vill icke bortbyta sitt mödofulla kall mot all världens härlighet; endast genom att sprida lycka och glädje i sin lilla krets blifver hjärtats kraf tillfredsstäldt.

Oaktadt alla pröfningar, som bestormade mig, var jag icke olycklig; ty jag egde frid i hjärtat. Genom de dagliga frestelserna lärde själen att allt innerligare närma sig Gud genom bön och tro; när det var oro och ångest därinne i hjärtats djup, då bar jag mina kära fram till nådens tron med bön, att den Guds frid, som hade blifvit mig till del, äfven slutligen måtte sänka sig ned i deras hjärtan. Af innersta själ bönföll jag: Herre, jag släpper dig icke, förrän du välsignat mig.

Min gamla tant var för min själ den bästa jordiska tillflykt och stöd; föll det mig stundom svårt att bibehålla tålamodet, visste hon att bringa

jämvigt tillbaka uti det upprörda sinnet. Var det stundom tungt och tryckande i vårt hem, skickade jag henne ett litet bref, och med sitt hjärtliga leende och sina milda ord visste hon att snart aflägsna de mörka skyarne från de dystra ansigtena.

Då det var emot Rudolfs önskan, att jag ofta tillbragte de tider, som jag var sysselsatt med handarbete, på min faders rum, sökte jag så mycket som möjligt efterkomma hans önskan. Ehuru jag aldrig anförtrodde min fader orsaken därtill, upptäckte likväl fadersögat, att icke allt var som det borde vara; han förstod, att jag ofta hade mycket att kämpa emot, och den faderliga ömheten ökades därigenom.

Emellertid saknade han icke så mycket min frånvaro, då våra barn syntes fullkomligt ersätta mitt sällskap. De voro med innerlig kärlek fästa vid morfar, och deras ständiga vistande hos honom syntes sprida nytt lif och ljus öfver hans lefnad; han blef mera liflig och nöjd och fick tillika större lust att arbeta.

Rudolf var om dagen upptagen af sitt arbete, om aftonen gick min fader tidigt till sängs, så att dessa två hade föga tillfälle att se hvarandra utom vid måltiderna, under det barnen kunde godt njuta af bägge dessa käras sällskap.

Jag började att nära de ljusaste förhoppningar. Genom mina oupphörliga sträfvanden att

efterkomma min mans önskningar återvände småningom hans gamla ömhet och liflighet, och min svärmor tycktes tröttna med sina angrepp mot mig.

Så kom en dag, som med sina händelser kullkastade alla mina ljusa förhoppningar.

Jag stod och klippte till en jacka af en af min mans aflagda klädespersedlar. Under arbetet kom min svärmor till mig.

»Skall nu Tor åter hafva en blus?»

»Nej, mor, detta är af en gammal öfverrock, som jag erhållit af Rudolf för att skänka den fattiga qvinna, som står här.»

»Qvinna, får du då icke understöd af fattigförsörjningen?»

»Jo, frun, men det är icke tillräckligt för mina sju små, och en är krympling och det minsta knappast ett år.»

»Lefver då icke din man?»

»Nej, han dog för ett år sedan, och denna unga fru har i sanning allt sedan den tiden varit mig ett välsignadt stöd.»

»Det är endast obetydligt jag kunnat hjälpa er med, kära mor Olsen.»

»Nej, kära fru, det är i sanning mycket. Mina små hade säkerligen under denna stränga vinter frusit ihjäl, om icke eder välsignade hand så mången gång afhulpit nöden.»

»Det är endast vår pligt att utöfva barmhertighet mot våra medmenniskor, mor Olsen.»

»Men jag kan likväl alltid känna, att frun icke handlar efter pligt, utan af kärlek, och det är just detta, som gjort den fattiges hjärta så godt.»

Nu vände min svärmor sig om och lemnade rummet.

Jag anade, att en storm var i annalkande, och jag väpnade mig för att motstå dess anfall.

Då jag senare kom in till min svärmor, utbröt den fruktade stormen med stor häftighet. Huru skulle väl hennes stackars son kunna hålla ut! Det var icke nog, att han med sina små inkomster själf hade en stor familj att försörja, han skulle äfven föda en svärfar, som intet ville göra, och till på köpet hade han en hustru, som förstörde hans mödosamt förvärfvade penningar genom att uppkläda fattigt folk, som hade sin egen lättja att tacka för sin fattigdom.

Det var endast mina egna osunda åsigter om kristendomens betydelse och äfven mitt svärmeri, som förledde mig till att glömma mina första pligter, omsorgen om mina egnas väl. Jag försökte försvara mig, men hon ville icke höra mig.

I längden behöfde jag icke bry mig om dessa beskyllningar; ty jag hade endast bortgifvit våra aflagda klädesplagg till de fattiga; genom att jag själf kunde klippa till åt dem, blef det likväl till någon nytta; äfven visste jag, att hvad som var gifvet, var gifvet i Jesu namn, och ehuru min mans inkomster icke voro stora, förminskades de likväl icke genom min förvaltning, tvärt om tyckte jag mig alltid kunna skönja Guds välsignelse i

vårt dagliga bröd och visste aldrig, hvad det var att lida brist.

Emellertid kände jag mig nedslagen och betryckt efter alla dessa förebråelser, som hade regnat ned öfver mitt hufvud.

Då jag önskade återvinna mitt goda lynne, tills Rudolf kom hem, gick jag till min faders rum, hvarest våra två äldsta barn vistades. Där stodo Tor och Maria med glädjestrålande ansigten och sågo på, huru morfar byggde korthus. Jag kände mig strax upplifvad och lättad och satte mig med min stickstrumpa bredvid dem; deras muntra, barnsliga småprat gjorde, att jag genast glömde min svärmors skarpa tillrättavisningar.

Plötsligt utbröt Tor med den för honom egna bestämdheten och lifligheten: »När jag blir stor, skall jag bygga mor och morfar ett stort präktigt hus.»

»Skall du blifva byggmästare då, käre gosse?» frågade morfar och kastade förstulna blickar öfver glasögonen bort till min favorit.

»Nej, långt därifrån; jag skall blifva prest, jag; då skall jag hafva glasögon på näsan likasom du, morfar, och stå på vackra predikstolen med guldfransarne, och jag skall predika så, att det genljuder i kyrkan.» Och med tanken på den presterliga värdigheten rätade han upp den lilla gestalten och slog sig för bröstet.

»Hvem vill du då tala om, Tor?» frågade jag.

»Om Herren Jesus, mamma», och det spred sig en mild ljusning öfver de veka anletsdragen.

Med dämpad röst tillade han: »Jag skall berätta alla menniskor, hvilken snäll och mild frälsare vi hafva.»

Men Maria stod tankfull och grundade på, hvad hon skulle göra åt sina kära, när hon blef stor. Slutligen yttrade hon: »Jag vill brodera två vackra pallar, en åt mamma och en åt morfar.»

»Än åt pappa då, Maria?»

»Nej, mamma, pappa nyttjar aldrig pall, det vet du. Men då skall min kära mamma sitta i farmors mjuka länstol, och Maria skall passa upp, så du behöfver icke gå ett steg under hela den långa dagen», och jublande kastade hon de små runda armarne om min hals och lade det lilla lockiga hufvudet mot min kind.

»Men farmor då, skall du icke hafva någon stol åt henne?» frågade jag och strök den blossande barnakinden. »Farmor? ja, låt mig se», och med en begrundande min lade hon fingrarne på läpparne och höll hufvudet åt ena sidan — »åh, mamma, farmor är kanske död till dess; hon blifver för gammal då.» »Farmor kommer icke till himmelen, när hon dör; ty hon älskar icke Jesus», inföll Tor.

»Tor, Tor, mitt barn, huru vågar du tala på det sättet!» afbröt jag, mycket förskräckt öfver barnens tal.

Jag hade lärt dem att hvarje afton innesluta farmor i sina böner, att vara kärleksfulla och lydiga mot henne, och nu talade de på detta sätt om henne.

»Det är sant, mamma; hon är elak emot dig och emot morfar, ja äfven emot pappa.»

»Tor, nu är du icke en snäll gosse; talar du på det sättet, får du gå härifrån!» befallde jag med stränghet.

»Men jag hörde pappa själf säga det åt henne, och pappa kan icke ljuga, det kan han icke, mamma?» och med tårar i de stora, bruna ögonen lutade han sig förtroendefullt mot min axel.

»Nej, det kan han icke, men min lille gosse har missförstått honom.»

»Dörren, som hade stått till hälften stängd, blef nu med en häftig stöt öppnad, och min svärmor stod framför mig, skälfvande af sinnesrörelse.

»Se så, nu har jag fått reda på, hvilka lexor du på din fars rum gifver åt dina barn. Jaså, du lärer dem att hata sin egen farmor! Äpplet faller icke långt ifrån trädet; detta kunde min son väntat sig genom att träda i förbindelse med en sådan familj. Men dessa besök skola få ett slut, det lofvar jag!»

Innan jag kunde få fram ett ord till mitt försvar, var hon utom dörren. Barnen hade talat högt, men jag lågt, så att hon möjligtvis uppfattat mina ord med en mycket olika betydelse.

Barnen skockade sig rädda omkring mig, och min fader gick under stor sinnesoro fram och tillbaka på golfvet.

»Farmor har missförstått oss, vi skulle alla gärna högakta och älska henne, icke sant?» sade jag med af tårar qväfd röst, och under det jag likasom hänvände mig till barnen, tänkte jag på min fader.

Men jag hoppades, att allt berodde på ett missförstånd, och att jag kunde öfvertyga den förtörnade qvinnan om sitt misstag.

»O, mamma, mamma, farmor var så ond», jämrade sig barnen och samlade sig ännu tätare omkring mig.

Emellertid blef det icke en så lätt sak att kunna öfvertyga svärmor om hennes misstag, tvärt emot fick hon Rudolf på sin sida. Hvad hon hade sagt till honom eller på hvad sätt hon hade förklarat mitt uppförande för honom, vet jag icke, då vi aldrig senare samtalade om detta uppträde, men säkert är det, att hon fick honom till att förbjuda barnen att besöka min stackars fader.

Jag försökte öfvertyga min man om det orätta i detta handlingssätt, men med en befallande åtbörd tillsade han mig att icke vidare omnämna detta uppträde, emedan det skulle blifva så som han hade bestämt.

Jag fruktar, att min svärmor i sitt uppretade tillstånd icke hade hållit sig till sanningen, men däremot hade inbillat min man, att jag spelade dubbelt spel för honom och sökte att bedraga både honom och hans mor, när de icke med egna ögon voro vittnen till mitt uppförande; ty en förfärlig stränghet hade lagt sig öfver hela hans väsende. Åter försjönk han uti ett mörkt svårmod, och för mig blef vägen allt tyngre och besvärligare.

Till min outsägliga sorg och förskräckelse

märkte jag, att min far, då han förstod, att barnen ej tillätos att besöka honom, åter tog sin tillflykt till starka drycker. Denna pröfning blef honom för svår, barnen hade så att säga varit lifvet i hans tillvaro; då han icke längre fick lefva under deras oskyldiga barnaglädje, hade lifvet icke längre något värde för honom.

Rudolf var allt för mycket upptagen af sin inbillade sorg och kränkning för att hafva ett öga för det bekymmer, som lade sig öfver min själ.

Emellertid försökte jag att på alla möjliga sätt vara min man till behag, liksom jag i ännu högre grad försökte vinna hans mors fördelaktigare omdöme; jag hoppades, att det hela berodde på ett missförstånd, och att allt snart skulle utjämnas.

Men jag behöfde mycken nåd från höjden för att kunna stå fast i tro och hopp, och den barmhertige frälsaren, som själf har burit mitt tyngsta kors, som går förut i den strid, i hvilken han förer sina barn, hjälpte mig nådeligen äfven denna gång att segra öfver mitt dåraktiga hjärta.

Långsamt förflöto dagar och veckor, utan att jag såg mitt hopp förverkligadt, tvärt emot blefvo molnen, som samlade sig öfver våra hufvuden, allt tyngre och tätare.

Allt för ofta fann jag min fader i ett bedröfligt tillstånd. Ofta, när jag kom in till honom, var han så medtagen, att jag icke kunde få ett enda förnuftigt ord af honom. Jag kunde ej förstå, hvarifrån han erhöll starka drycker; ty det fanns icke då i vårt hem. Min trogna jungfru var den,

som på den tiden måste mest taga honom om hand; åt henne kunde jag trygt anförtro mina bekymmer; men icke häller hon visste, hvarifrån han fick starka drycker. Rudolf gaf mig endast det rådet att låsa väl och noga bevaka honom.

Så satt jag en fridfull afton inne hos våra barn. De hade redan för länge sedan inslumrat, men jag kunde icke slita mig lös; mitt hjärta var uppfyldt af moderlig lycka, och med stilla glädje betraktade jag de åt mig anförtrodda, dyrbara skatterna.

Tor var nu sex år gammal; det mörklagda hufvudet hvilade trygt på den mjuka kudden, under det han ännu i sömnen höll sin älsklingstafla, Jesus välsignande de små barnen. Min fyra år gamla Maria hade hopknäpt de små händerna som till bön; och ett par ljusgula lockar hade stulit sig fram under den veckade mössan, och på läpparne lekte ett lyckligt leende.

En liten säng stod tom; Herren hade för några månader sedan bortkallat vår älsklige lille Rudolf till ett bättre hem. Jag hade fått erfara, hvilken sorg ett modershjärta kan känna, när Herren kräfver det dyrbara lånet tillbaka; men jag hade funnit tröst och frid genom den öfvertygelsen, att mitt lilla barn hade funnit ett hem, skönare och härligare, än vi med all vår kärlek kunde skaffa honom här nere. Jag kände likväl

en salig glädje vid tanken på, att jag hade en af mina små så väl bevarad i vår Faders hem där uppe.

Min täcka Emelie hade ännu icke fylt sitt första år, och hon kunde endast jollra mammas och pappas namn. Hon slumrade sött i vaggan, under det att jag nästan omedvetet satte den i gång.

För mina barn hade jag sjungit denna lilla vaggvisa:

Sof godt, mitt barn, sof godt i Gud,
Guds änglar i sin hvita skrud,
Som för den högstes anlet stå,
De vaka öfver dig också.

Du ligger mjukt, du sofver godt,
Du har din lugna vagga fått;
Vår frälsare sof icke så,
Han låg en gång på halm och strå,

Du sofver här i stilla ro:
Vår frälsare fick ej så bo,
Han måste fly i natt och gråt
För onda menniskors försåt.

Och efter han var barn som du,
Välsigne han din hvila nu,
Att du må växa i hans frid,
Och älska honom all din tid.

Han, som det högsta goda är,
Han göre dig så ren och skär,
Att du, mitt barn, en gång också
Kan för Guds helga anlet stå!

Han styrke dig med kraft och råd,
Hans Ande helge dig i nåd
Och lyse dig på all din stig,
Att du är hans evinnerlig.

Sof godt, mitt barn, sof godt i Gud,
Han kläde dig i snöhvit skrud,
Att med din frälsare du må
Till sist en evig glädje få!

Och det var frid, en stilla, ljuflig frid. Från mitt hjärta uppsteg pris och tack för all Guds nåd och gåfva.

Då inträdde min man i den stilla barnkammaren. Vid första ögonkastet såg jag, att han var i ett upphetsadt tillstånd.

»Maria, kom hit in; jag har något att meddela dig.»

Genast åtlydde jag hans begäran, jag förstod, att något galet måste hafva inträffat, och jag hörde mitt hjärtas slag.

»Din far har under längre tid tagit åtskilligt af vårt bohag och pantsatt för brännvin. Min mor har först blifvit uppmärksam därpå. Jag har nu låtit honom välja antingen att med det snaraste lemna oss eller sättas i fängelse.»

»Rudolf, Rudolf!» ropade jag med den största förskräckelse och fattade hårdt om hans arm för att icke digna ned.

Nu ljöd icke längre från hans läppar: »För Gud äro vi alla slafvar och straffångar, tills Gud har löst våra syndabojor». Hade han på den tiden lyssnat till den milde herdens röst, som säger:

»Varen barmhertige, såsom eder himmelske Fader är barmhertig», så stod han nu snärjd i en annan lärares järntunga bojor.

Emellertid syntes hans vrede mildras vid åsynen af min smärta; han lade armen om mitt lif och sade: »Fatta dig likväl, kära Maria; detta är visserligen svårt för dig; för din skull skall han icke blifva straffad; visserligen är detta min moders vilja, men hör likväl, Maria! — det skall icke ske.»

Jag hörde hans ord liksom i drömmen, och hade han icke hållit mig omfamnad, skulle jag hafva fallit omkull. Genom hans kärleksfulla omvårdnad återvann jag styrka att fatta mig.

I det jag hårdt tryckte hans hand, bad jag: »Rudolf, får han tillåtelse att qvarstanna hos oss?»

»Nej, Maria, efter hvad som har inträffat, förstår du nog, att detta icke låter sig göra; detta kunna vi icke just för min moders skull.»

»För din moders skull? Kanske det äfven är bäst, att han kommer härifrån; men kan han då icke bo hos tant? Detta skulle blifva bäst både för honom och oss.» Jag kände likväl glädje vid tanken, att han kunde komma under hennes kärleksfulla vård.

»På intet sätt; han kan icke qvarstanna i staden; men jag skall gifva honom respengar till sin bror i Trondhjem.»

Det blef vid hvad som bestämdes. Far måste lemna oss, han var själf så slö och likgiltig, att

han icke brydde sig det minsta om, hvad som bestämdes för honom; men min sorg öfver denna anordning kan ej beskrifvas. Hvem brydde sig likväl därom? Min vilja i detta hänseende fäste man icke afseende vid. »Lofva mig, att du aldrig, hvad än må ske, skall aflägsna din fader från ditt hem eller hjärta», var min moders sista bön till sitt barn. Dessa ord vågade jag framhålla för Rudolf; han gaf mig intet svar, men blef om möjligt ännu dystrare och lemnade hastigt rummet.

Stackars Rudolf, han hade lyssnat till sin hårda moders röst, och kanske han af fruktan för henne icke vågade lyssna till en bättre röst i hjärtat.

»Med hvad mått I mäten skall eder mätet varda.» Huru mången själ skall icke i all evighet, när ett uteslutande för evigt från fadershuset har blifvit det hårda, oböjliga hjärtats säkra lott, ångra sitt hårda dömande och fördömande af sina medmenniskor!

Visserligen förtjente min fader sitt hårda straff, men stodo vi väl utan skuld, vi, som skulle hafva utsträckt bägge händerna för att hjälpa den fallne upp ur djupet? På hvad sätt kunde de, som pockade på ett rättvist behandlingssätt, någonsin försvara, att de hade nekat honom sällskapet med våra små, som hade blifvit hans goda änglar?

Men hjärtats fasta band kunde likväl ingen jordisk makt sönderslita.

Rudolf och jag följde min fader till järnbanstationen; han var till utseendet kall och lugn,

men jag kunde likväl se, att bittra, smärtsamma känslor rörde sig uti hans själ; med självbeherskning räckte han Rudolf sin hand, därefter fattade han min med en hård tryckning och var i samma ögonblick försvunnen i en kupè.

Mina ögon voro tårlösa, och jag stod likasom fastnaglad på stället, långt efter sedan det stora tåget obarmhertigt hade farit i väg med min fader, som så litet förstod att vara ensam. Rudolf fattade min hand, och viljelöst lät jag honom föra mig bort.

Det var mig omöjligt att strax återvända till det hem, där hon, som var den egentliga orsaken till mitt djupa bekymmer, med en triumferande min skulle emottaga mig. Då min man tog vägen till skolan, styrde jag mina steg till min älskade tants hem. Först vid hennes trofasta hjärta brast tårekällan lös och lättade mitt plågade bröst. »Af de bittraste örter hemtas ofta de ljufligaste frukter.» — »Tro endast, och du skall se Guds härlighet», tröstade mig tant, men denna gång kunde hon icke dölja sin rörelse; hon grät med mig.

Mitt hjärta råkade i ett sorgligt tillstånd; bittra, hatfulla känslor uppreste sig därinne mot min svärmor — mot min egen man, min ungdoms kärlek, mina barns fader!

Då min fader var borta, antog Rudolf åter ett ömmare sätt emot mig; kanske han kände,

att han hade handlat för strängt emot mig, kanske han likväl kände sig glad i medvetandet af att en rival — efter hans sätt att se — var röjd ur vägen; men hans bevis på kärlek besvärade mig.

En tid öfverlemnade jag mig åt min hopplösa sorg; icke en gång mina barns ömma kärlek förmådde kasta en stråle af ljus in uti mitt af sorg betungade hjärta.

Rudolf hade sårat mig och därtill outsägligt djupt; han hade icke aktat mina böner och tårar, han hade trampat min barnsliga, heliga kärlek, han hade svikit sin hustrus förtroende och lyssnat till sin ränkfulla moders röst, han hade med grym hand bortstött sina egna barns moder ur sitt hjärta.

Hvad hade jag för öfrigt mera att vänta? Kunde någonsin mera det goda förhållandet mellan man och hustru återupprättas? Kunde någonsin förtroende och kärlek åter förena våra åtskilda hjärtan?

Åter satt jag vid mina slumrande barns läger, men modersögat var fördunkladt af gråt, och modershjärtat kunde icke tillegna sig den djupa frid, som afspeglade sig i de små oskyldiga ansigtena. Snart skulle äfven jag lägga mig ned till nattens ro vid min mans sida. Min man! Nu föllo mig min moders ord i minnet. »Försök alltid att vara för din man en trofast, tålig, ödmjuk hustru.» Det föreföll mig, som om hon åter stått lefvande framför mig, under det att hon mild och

blid lärde mig hvad jag hade att göra. En trofast, tålig, ödmjuk hustru! O, moder, på hvad sätt hade jag hållit detta mitt löfte till dig! Visserligen hade jag icke låtit Rudolf skåda in uti mitt hjärta, men ett annat öga, heligt och klart, hade skådat in uti dess djupa mörker; och åter uppgick ljus för mig, att jag kunde se mitt farliga tillstånd.

»All din skuld och förbrytelse efterskänkte jag dig», ljöd det i mitt uppskakade samvete, »din syndbefläckade kropp har jag tvagit ren i mitt blod, men du, hvad har du gifvit till vedergällning för din själ? Har trons frukter visat sig i tålamod, kärlek och barmhertighet? Ett träd, planteradt i Herrens vingård, men som icke bär frukt, nedhugges och kastas i elden.»

»Förlåten, så skall eder förlåtas, tillgifven, så skall eder tillgifvas», voro villkoren för en rättvis Faders förlåtande nåd.

Länge blef jag ensam med min Gud; därefter stod jag upp och gick in till min man, som ännu satt vid skrifbordet.

»Hvilken lång tid du i afton varit hos barnen, Maria!»

»Vill icke du också gå in till barnen och betrakta deras lugna sömn?»

Han studsade, ty det var redan sent, men bortlade likväl pennan för att följa mig.

»Gärna, när du önskar det.»

Jag tog honom under armen och förde honom in: »Rudolf, dessa små oskyldiga sofvande barn äro våra, dina och mina.»

»Ja visst, Maria!»

»Huru lugnt och trygt slumra de icke i vissheten om vår beskyddande kärlek!»

»Ja, de lefva i en lycklig ålder under sina föräldrars vård», svarade han och såg mig forskande i ögat.

»I denna lyckliga ålder kunde vi alltid vara; det är en, hvars beskyddande vård alltid hvilar öfver oss, när vi endast gifva oss in under hans visa ledning af vårt lif. Jag har en orättvisa att godtgöra mot min man, mot mina barns far.»

»Hvilken orättvisa?» frågade Rudolf, i det hans panna mörknade.

»En ryslig orättvisa, Rudolf, jag hade svikit din kärlek, som jag inför Herrens altare lofvade att bevara till min lefnads slut.»

»Maria!» — hans röst darrade.

»Då du icke längre aktade mina böner och tårar, då du svek det löfte, som jag för oss bägge gaf åt min döende moder, då du utstötte min fader ur ditt hus, då bemäktigade sig förfärliga, onda böjelser mitt hjärta; jag önskade mig långt bort från dig.»

Ovillkorligt som i ångest omslingrade han mitt lif med sina armar.

»Då lärde jag att förstå, att jag handlade oädelt, kärlekslöst, syndigt; vid korsets fot återfann jag mitt hjärta. Vill du åter emottaga det, käre Rudolf; genom Herrens nåd skall jag hädanefter blifva dig en trofast, tålig och ödmjuk hustru.»

»O, Maria, min dyrbara, tåliga, älskade hustru»,

och han tryckte mig tätt intill sitt hjärta. Det var första gången jag såg Rudolf fälla tårar.

»Har du lidit, min älskade, så har kanske jag icke lidit mindre. Ehuru dina läppar förblefvo slutna, såg jag likväl med kärlekens öga, hvilka själslidanden du måste genomgå, sedan din far hade lemnat oss. Huru ofta har jag icke för din skull önskat honom tillbaka, men — jag visste likväl icke, att du — att du icke längre höll af mig.»

Jag log genom tårarne, huru lätt föll det sig icke nu för mig att älska honom.

»Men, Rudolf, älskar då du mig med samma tillgifvenhet som förr?»

»Älskar dig, min hustru, du är mitt allt.»

Jag lade händerna på hans mun, hans häftiga ord bedröfvade mig. »Icke på det sättet, Rudolf, en annan skall hafva första platsen i ditt hjärta.»

»Kom icke i denna stund med predikningar, min älskade.»

Huru jag längtade efter, att vi tillsammans kunde knäböja vid våra barns läger och anropa om den högstes hjälp och beskydd; men jag ville icke förarga honom, mina läppar förblefvo slutna, och mina knän böjde sig icke, men hjärtat böjde sig i en innerlig bön till honom, som icke skall låta bönen blifva ohörd.

Från denna tid förlorade min svärmor sin makt öfver sin son. Han undvek med flit hvarje förtroligare samtal med sin moder. Ehuru han all-

tid visade henne en sonlig vördnad, upptäckte likväl hennes skarpa blick hans förändrade väsende. Jag var den, som måste umgälla detta, men med min älskade såsom bundsförvandt var det mig nu en lätt sak att emotstå hennes anfall.

Jag hyste nu icke längre någon bitter känsla mot henne i mitt hjärta, tvärt om hade jag aldrig älskat henne såsom nu. Jag hade fått all min skuld förlåten, därföre kunde jag äfven tillgifva mycket. I mitt hjärta var en stilla ro och frid; hade min lefnads skepp för en tid gifvit sig ut på världshafvets skummande böljor, så var nu åter ankaret kastadt i frälsarens trygga hamn.

För min fader kände jag icke längre någon ängslig oro och bekymmer; med stilla ro kunde jag nu lägga honom i frälsarens armar, som för honom hade låtit sig fastspikas vid korset.

Och allt innerligare lefde jag mig in i detta saliga, personliga förhållande till Gud, som låter oss förnimma, att vi alltid hafva en god, trofast vän vid vår sida, till hvilken vi utan fruktan våga anförtro våra angelägenheter, och af hvilken vi få så månget tyst, i ögonen fallande svar, att vi i början måste förundra och förvåna oss för att sedan utbryta i ett jublande lof och pris.

Att min fader likväl slutligen skulle blifva frälst, blef den gången för mig fullt visst; sedan har det ofta förundrat mig, att jag under den hopplösa tiden kunde hålla fast vid denna tillitsfulla tro; men det var en Guds nåd och gåfva. Vi höra vinden susa, men vi veta icke, hvarifrån

den kommer eller hvart den far, så tror jag ock, att Anden med en sakta hviskning styrker den svage att hålla ut.

Min kropps helsa hade lidit mycket afbräck, och mitt nervsystem var mycket försvagadt. Endast den, som själf bär på en svag kropp, förstår den arbetande, längtande själens många, ofta svåra nederlag, beroende på den jordiska hyddans skröplighet. Men den gode Guden känner både kroppens och själens behof, och han tager som ingen annan del i vårt väl och ve, därföre förde han äfven mig sakteligen och trygt på den väg, hvarest min egen kraft skulle blifvit krossad likasom det sköra leret af det väldiga hammarslaget.

Från min farbror hade vi erhållit bref om min faders ankomst till Throndhjem; några månader därefter fingo vi åter bref, att han hade begifvit sig på resa tillbaka till vårt hem.

Dessa tvänne bröder hade aldrig stått på någon förtrolig fot med hvarandra. Min far hade i sin stora penningeförlägenhet förgäfves vändt sig till brodern om hjälp. Deras karakterer voro i högsta grad olika; under det att min far var i hög grad slösaktig, var hans broder försigtig nästan till girighet. Jag förundrade mig endast däröfver, att han så länge behållit min far i sitt hem; men han visste ju icke, af hvilken bedröflig orsak han hade blifvit bortskickad och trodde kanske, att han kom af egen fri vilja.

Därför kom icke denna underrättelse öfverraskande för mig. Rudolf öppnade brefvet, under det jag läste öfver hans axel. Så långt ifrån att denna underrättelse var Rudolf obehaglig, afspeglade sig tvärt om glädje i hans ansigte, och med liflighet samtalade han om de nödvändigaste förberedelser, som borde göras till den väntades ankomst.

Vi blefvo eniga om att underrätta Rudolfs moder härom, på det att obehagliga uppträden skulle kunna undvikas. Hon var till en del trött att oupphörligt plåga mig med sitt onda, retliga sinne; en tid hade vi tillsammans fört ett lugnt och drägligt familjelif. Barnen slöto sig mera till farmodern, och allt utvisade, att det skulle blifva väl, så väl, som man kunde hoppas att få det tillsammans med en af min svärmors karakter.

Med många inledningar underrättade Rudolf sin mor om den för henne så förhatlige mannens återkomst. Då vaknade hennes ovilja med förnyad styrka, och hon ville tvinga sin son att förneka den olycklige tillträde till sitt hus.

Men Rudolf var orygglig i sitt beslut.

Slutligen förklarade hon själf, att hon ville lemna oss. Jag blef i högsta grad förfärad, men Rudolf bibehöll lugn och fattning och förklarade, att hon i det hänseendet hade sin egen fria vilja. Jag tror, att Rudolfs likgiltiga hållning med afseende på hennes förberedelser till flyttningen förmådde henne att blifva sin föresats trogen.

Jag var mycket bedröfvad, men Rudolf tröstade mig och försäkrade att detta var bäst för alla

parter; hon kunde icke trifvas i ett hem, hvarest hon icke helt och hållet kunde få behålla makten, under det att han icke längre ville rätta sig efter hennes orimliga fordringar, som kunde bringa en hel familj i olycka. Dessutom skulle hon icke bo långt från vårt hem, och hvarje dag skulle vi besöka henne och efterse, att hon i hvarje hänseende hade det godt och beqvämt.

Så öfverbevisad och tröstad af Rudolf kunde jag icke underlåta att innerligt glädja mig, då vi och våra barn åter voro ensamma. Då jag icke längre behöfde lefva under den stränga qvinnans skarpa, iakttagande blickar, var det för mig, som om vårt hem fick ett fullkomligt nytt utseende.

Men det smärtade mig, att min svärmor hade lemnat oss i en mycket omild sinnesstämning; vi hade försökt att göra hemmet beqvämt och behagligt för henne; vi hade icke tagit i betänkande att offra våra egna beqvämligheter för hennes välbefinnande; af sin pension hade hon endast gifvit oss efter godtycke, och ehuru vi själfva hade det knapt nog, hade vi aldrig tänkt på, att hennes bidrag kanske icke ens var hälften af hvad hennes underhåll verkligen kostade oss. Likväl hette det nu, att hon hade lidit förfång i vårt hus. Dessa beskyllningar kunde likväl ej oroa mig, ty i det hänseendet hade jag ett lugnt samvete. Ett måste jag likväl bekänna: Jag hade icke alltid handlat

af kärlek, oftast blott af pligtkänsla mot min mans moder.

Under den sista tiden hade allt fått ett annat utseende, en högre kraft hade lärt mig att älska henne, och det bedröfvade mig mycket, att jag just nu helt och hållet blifvit bortstött af henne.

Min fader, som var en oskyldig orsak till all denna hemmets oro, kom icke; förgäfves väntade vi under dagar, veckor, ja månader. Till sist beslöt Rudolf att skrifva och efterhöra på åtskilliga håll; han lät äfven införa följande annons i tidningarna:

»Den fader, som för någon tid sedan lemnade sitt enda barns hem i Kristiania, väntas med längtan tillbaka af dotter och måg.» Men ingen underrättelse kom.

Denna osäkra väntans tid var en pröfningens, men tillika en bönens tid. Såsom nu hade jag aldrig förr bedt för man och barn.

Rudolf visade allt mer och mer oro och var ofta retlig till lynnet. Vid denna tid började han att åter tillsluta sitt hjärta för mig; han föreföll så ofta tankspridd, och när jag frågade honom om hans befinnande, for han plötsligt upp.

Jag antog, att det möjligtvis var det något kyliga afskedet från modern, som åstadkom ånger och nedstämning hos honom; därföre frågade jag honom en dag, om vi icke skulle föreslå henne komma tillbaka. Då reste han sig hastigt, sköt

bordet häftigt tillbaka och försäkrade, att det icke skulle ske; hon var orsaken till hela hans olycka.

Jag förstod, att han led, och försökte vid hvarje tillfälle bevisa honom öfverseende och ömhet.

Det var en stilla söndagseftermiddag. Rudolf och jag sutto vid kaffebordet, han med en tidning och jag med en bok i handen; från den blanka kaffepannan steg en aromatisk doft, elden sprakade lifligt i kakelugnen, och från det närliggande rummet hördes glada barnaröster. Allt var så fridfullt och stilla, och mitt hjärta upplyftes till honom, om hvilken boken i min hand vittnade.

Då kom jag till ett för mig dunkelt ställe och för att söka Rudolfs vägledning upplyfte jag blicken mot honom. Men med förfäran såg jag hans dödsbleka ansigte och stirrande blick. »Rudolf, min älskade, hvad fattas dig?» utbröt jag och kastade mina armar om hans hals. Han svarade mig endast med ett stönande, under det att kallsvetten pärlade på hans panna. Plötsligt slog han armarne om mitt lif och snyftade, så att den kraftiga gestalten skakade.

»Maria, min fromma, tåliga hustru, förlåt mig! Jag har förstört hela din lefnads lycka och frid — Jag har varit grym och hård — o, Gud, förlåt mig!» På så sätt ljödo hans ord, hastiga och afbrutna.

Ett förstod jag nu: Syndaren stod inför sin

domare; underliga känslor stredo i mitt bröst, fruktan för den älskades tillstånd, hopp och glädje, att den länge efterlängtade stunden ändtligen syntes hafva kommit.

Icke tänkande på, hvad Rudolf kunde hafva förbrutit sig mot mig, utan på hans egen kraftlöshet vid den stora räkenskapsuppgörelsen, sade jag sakta och långsamt: »Jesu blod renar från all synd»; men han var i ett så upprördt själstillstånd, att han icke hörde mina ord. Fattande båda mina händer yttrade han: »Jag är orsak till din faders död; Gud skall kräfva hans själ af min hand!»

»Död! — död!» upprepade jag såsom i en dröm.

»Ja, död; läs här», svarade han med ljudlös röst.

Mekaniskt emottog jag tidningen af hans hand och läste: »En äldre man, sannolikt en kringstrykande, blef i dag funnen död på Dovre fjeld. Antagligen har han frusit ihjäl, sedan han trött och utmattad sökt hvila. Hufvudet hade han hvilande på en kappsäck, hvari lågo några kläder och ett sönderrifvet bref med Kristianias poststämpel, men namn och datum voro alldeles oläsliga.»

Jag läste åter och åter. »Men, Rudolf, vi hafva ju ingen säkerhet för, att detta är min fader.»

»Det är dock sannolikt, att det där brefvet var ditt sista till honom», yttrade han, under det han gick i stor oro på golfvet och stannade framför mig.

»Jag tror dock icke, att denne man var min fader», invände jag.

Han betraktade mig med en frågande, längtansfull blick. »Gud gifve, att det vore så; jag skulle vilja gifva mitt lif, om jag kunde få honom tillbaka.»

»Sätt dig här hos mig, min vän, det är endast den själsspänning, hvari du nu befinner dig, som förmår dig att draga en så rask slutsats. Jag tror dessutom icke, att denne man är min fader. De bref, som jag sände honom under hans vistelse i Throndhjem, voro alltid inneslutna i farbrors, alltså buro de ingen poststämpel, och jag tror heller icke, att någon annan härifrån brefvexlade med honom. Dessutom hade min far den vanan att bränna alla sina bref, som icke rörde affärer. Men käraste Rudolf, låt oss framför allt komma ihåg, att Guds öga likaså troget vakar öfver den fattige ensamme vandraren på Dovrefjeld, som öfver den, som lyckligt och trygt hvilar i sin familjs sköte.»

Småningom lyckades det mig att lugna honom. Länge och förtroligt samtalade vi sedan.

»Om jag endast kunde tillegna mig den tröst och kraft, som alltid uppehåller dig i nödens stund!» sade Rudolf, i det han satte sig bredvid mig och höll min hand innesluten i sin.

»I Jesu trofasta frälsarekärlek skall äfven du finna tröst och kraft, min Rudolf», svarade jag.

»Jag känner icke denne frälsare, jag har aldrig känt honom.»

»Men han känner dig, hans frälsarearmar äro alltid utsträckta mot dig; det gäller endast, om du vill emottaga den erbjudna nåden.»

»På hvad sätt skall jag med ett helt lifs synder kunna träda fram inför den helige Guden?»

»För Gud äro vi alla —»

»Hör mig till slut, käraste Maria. Du är för god, för from för att kunna förstå en gammal förstockad syndares själstillstånd. Du söker alltid att vandra till Guds och dina medmenniskors välbehag, men vet, min vän, att under det du har stält din lefnad och ditt arbete under Guds beskyddande omvårdnad, har du ofta förargat din man, som har funnit din dyrkan af Gud vara ett känslosamt svärmeri, som nog kunde ursäktas qvinnan, men aldrig den starke, viljefaste mannen. På samma gång har jag antagit, att till salighet erfordras, menskligt att tala, endast en ren och tadelfri vandel.»

»I början af vårt äktenskap samtalade vi ofta om Guds nåd och kärlek.»

»I början, ja, då kände jag mig ofta dragen till den Gud, som var dig så dyrbar.»

»Och likväl var du på den tiden mitt hjärtas afgud; men Herren är trofast, han öppnar den beslöjade blicken, att vi lära känna vår synd.»

Han betraktade mig länge och tyst; det var, som läste han först nu i mitt ansigte, huru mycket jag hade haft att genomkämpa under de många åren af vårt äktenskap. »Min stackars älskade hustru, du har blifvit så mager, så blek; under det att du haft så mycket att kämpa emot, har jag ofta varit så hård, så känslolös, så kärlekslös emot dig. Hade icke min moder kommit, skulle allt varit annorlunda!»

»Vi kunna likväl icke lägga hela skulden på din moder. Hon blef visserligen sänd oss till mycken pröfning, men vi veta, att allt tjenar oss till godo, om vi blott söka betrakta det från den rätta synpunkten.»

»Du har rätt, Maria, jag bör visserligen icke välta ansvaret på min moder, men vid tanken på hennes inblandning i vår äktenskapliga lycka blir hjärtat ofta så bittert, och likväl — om jag kunde lefva mitt lif om igen, huru helt annorlunda skulle icke allt blifva!»

»Det kan du likväl icke. Om vi också ville offra vårt lif, kunde icke en prick af vårt skuldebref utplånas.»

»Nej, det är just detta, som är så förfärligt.»

»Det skulle det nog vara, om vi icke kunde gå till honom, som har betalt all vår skuld och straff.»

»Kunde jag endast blifva befriad från detta tärande samvetsqval! Sedan din fader måste lemna oss, är det förbi med mitt hjärtas frid. Samvetet har talat högre och högre i min själ. När du sof fridfullt på ditt läger, svettades jag under nattens stillhet ångestens svett. I dylika stunder förekom det mig, att ingen menniska var så vederstygglig och svart som jag.»

»Hvarföre har du aldrig talat med mig om detta förr?»

»Därför att min fruktan och ångest försvunno med nattens mörker; då antog jag, att mitt nervsystem måste vara försvagadt, och att min nattliga

ängslan var en naturlig följd däraf. Du vet, att jag sökt läkaren, som bekräftade min förmodan, men oaktadt detta har likväl denna ångest åter och åter infunnit sig och alltid med förnyad styrka.»

»Jag tror just, att din kroppsliga afmattning är en följd af dina själsstrider, älskade Rudolf! Guds finger har med eldbokstäfver skrifvit sin lag i ditt samvete, att ditt öga nu kan vändas till honom, som har fullgjort den i ditt ställe.»

»Ja, så förhåller det sig visserligen, och du, min trogna hustru, skall hjälpa mig att hinna fram till den trogne herden. Vill du icke nu sjunga din herdesång för mig?»

»Jo, med glädje», och jag satte mig till pianot, spelade och sjöng:

Vilsegånget får
Uti törnesnår
Kan ej vägen finna,
Ser sin dag försvinna.
Herre, hjälp till slut
Arma fåret ut!

Ack, det skälfver ju
Utaf ångest nu:
Ulfven redan nalkas.
Dagens hetta svalkas,
Natten faller på,
O, hur skall det gå?

Tag det i din famn,
Kalla det vid namn,
Låt din röst det höra,
Värdes du ock föra
Det till lycklig hamn:
Herde är ditt namn!

En tid förflöt, innan den kämpande själen kunde tillegna sig sina synders förlåtelse af nåd. Då han slutligen fick syn på sin frälsares obegripliga kärlek och i trons visshet kunde tillegna sig kraft af hans försoning, blef hans glädje så öfverflödande, att jag, som genom nederlag och sorger småningom erhållit trons styrka och frimodighet, med förundran såg, huruledes den helige Ande likaså lätt i ett ögonblick som genom ett helt lifs strider och mödor kan tillfredställa den hungriga själen och inviga den till sitt tempel.

Då hans tro slutligen genom moln och mörker hade brutit sig fram, var det för mig, som lyfte den sig på örnavingar, stark och segerrik mot ljusets land, under det att jag, så liten och oansenlig, men så trygg och glad, kände mig likasom upplyftad af de väldiga vingslagen.

Några dagar efter det där ödesdigra tillkännagifvandet erhöllo vi fullkomlig visshet, att den döde icke var min fader. Nu kunde Rudolf icke längre afvakta min faders ankomst, utan reste själf upp till Gudbrandsdalen för att inhemta möjliga underrättelser om den försvunne. Men efter ett långt, fruktlöst sökande återvände han hem utan att hafva kommit till något resultat.

Han hade åtminstone hoppats att komma vår fader på spåren, men allt hvad man kunde berätta var, att en herre, som liknade Rudolfs beskrifning på min fader, under sommarens lopp hade vandrat genom dalen.

Rudolf hade dock på denna långa resa i vinterkölden ådragit sig en allvarsam förkylning, som öfvergick till lunginflammation, och snart måste vi frukta, att han med sin friska, kraftiga natur måste betala för denna resa.

Så stod jag då åter vid ett dyrbart smärtans och, som vi fruktade, dödsläger; men om jag än stod där med sorg och bekymmer, så stod jag likväl icke längre med förtviflan i hjärtat. Likväl hade jag som en älskande hustru och bekymrad moder mången strid att utkämpa med mitt stackars hjärta, att det ödmjukt måtte böja sig under Herrens vilja; men Herren var med och hjälpte mig fram.

Det tålamod Rudolf visade, och den frid och glädje han förnam genom förvissningen om sitt barnaskap och arf hos Gud, utöfvade äfven på mig, hans svaga hustru, ett välsignelserikt inflytande.

Sedan min svärmor flyttade från vårt hem, hade Rudolf och jag med våra barn esomoftast besökt henne. Vi blefvo alltid emottagna med nedlåtande vänlighet, som likväl icke på minsta sätt aflägsnade oss från vår sträfvan att återvinna henne åt oss. Ehuru vi gjorde allt för att återställa det goda förhållandet, kunde hon likväl icke förmås att besöka oss.

Då Rudolfs sjukdom antog en så allvarlig karakter, sände jag henne en vänlig anmodan att komma till oss och stanna qvar, tills han åter blef bättre. Och hon kom.

Hon hade icke väntat att finna sin son så

svårt angripen. Under det att hon öfverlemnade sig åt sin egen sorg och smärta, offrade hon icke en tanke på den sörjande hustrun, omgifven af sina många små.

Genom att se det lugn och den fattning, som det var nödvändigt för mig att visa, trodde hon i början, att mina känslor för min man måste vara af en mycken tvifvelaktig natur, ja, hon lät mig äfven höra, att jag icke kunde fatta en moders djupa bedröfvelse vid sitt enda barns dödsbädd.

Allt efter som vi måste bereda oss på skilsmässan från honom, som var för oss alla så dyrbar, böjdes hennes stolta hjärta.

Stackars moder! Då hon trodde sig se sin son såsom dödens byte, förnam hon dess iskalla famntag i sin egen själ och darrade för dess orubbliga makt. Hon hade icke lärt sig höja blicken öfver detta lifvets jämmer, intet under då, att hon emotsåg upplösningens timme med bäfvan.

Då Rudolf och jag, som båda lärt att i förtröstan fästa oss vid dödens besegrare, bäfvade vid dess närmande, huru skulle väl hon med beslöjad blick kunna fatta den Guds kraft, som uppehåller den troende under den sista hårda striden, och som sänker sin himmelska frid och hopp om återseendets glädje i de efterlemnades sörjande hjärtan.

Uppstod fruktan och ängslan i min själ vid tanken på den mörka framtid jag med mina oförsörjda små hade att gå till mötes, så visste Rudolf så väl att åter upphjälpa mitt sjunkande mod.

En afton, efter att förut hafva uppehållit mig

hos mina barn, kom jag in för att såsom vanligt vaka en del af natten öfver min dyrbare patient.

Han såg spår af tårar, åt hvilka jag utom sjukrummet hade gifvit fritt lopp, och deltagande räckte han mig handen. »Maria, min älskade hustru, var icke bekymrad; Gud är med oss.»

»Det är han nog, min älskade, men framtiden ligger så mörk framför mig, när jag tänker på, att jag måste vandra den ensam utan dig vid min sida.»

»Är det så Herrens vilja, så tviflar du väl icke på, att din framtid hvilar uti hans säkra hand.»

»Nej, därpå tviflar jag visst ej, men understundom faller det sig så svårt att hemta tröst af denna visshet.»

»Det stackars hjärtat vill så gärna fästa sig vid det jordiska och synliga; men, Maria, om du endast tror, vill Herren hjälpa dig till frimodighet. Om än en moder kunde glömma sitt barn, skall han dock icke släppa eller öfvergifva dig. Det är ett härligt löfte, detta, min hustru; du kunde nog ej öfvergifva den lilla du nyss tryckte till ditt bröst.»

»O nej, nej!»

»Herrens trohet och omsorg är oändligt mycket större; skulle du då frukta, när din och våra barns framtid hvilar i en allsmäktig, kärleksrik Faders armar?»

»Nej, min älskade, jag vill icke frukta», och så borttorkade jag de framträngande tårarne.

»Skilsmässan blir icke så lång, endast några år, kanske icke en gång detta, och då skola vi åter mötas hos vår frälsare i en evig härlighet.»

»Tror du icke, käraste Rudolf, att de, med hvilka vi här så innerligt voro förenade, äfven på den förhärligade jorden särskildt skola stå oss nära?»

»För oss med våra inskränkta begrepp om salighet är det så naturligt att tro detta; ty vi kunna icke tänka oss en fullkomlig salighet utan att veta våra kära vid vår sida. Så mycket veta vi med visshet, att vi då skola uppnå en evig fullkomlig lycka, och detta må vara oss nog; vi böra icke grubbla öfver Guds hemligheter. Ett veta vi dock, min vän, genom Herrens nåd skola vi skåda hans härlighet, och en gång skall jag med frälsarens ord kunna säga: Här är jag, Herre, och de som du gaf mig.»

»O, Rudolf, huru lyckliga vi då skola blifva!»

»Endast en önskan, en bön står ännu ouppfyld; jag skulle gärna vilja se din fader och erhålla hans förlåtelse och välsignelse, innan jag dör.»

»Låt icke detta oroa dig, min älskade. Du har Herrens förlåtelse, och jag är öfvertygad om, att du äfven har min faders. Han skall nog återkomma till oss; är du då borta, skall detta blifva ett så mycket kraftigare medel att draga hans hjärta uppåt.»

»O, Maria, huru jag önskar och beder, att din fader och min moder, dessa tvenne för oss så dyrbara själar, må lära, hvad Kristi kraft förmår.»

»Herren är en tålig och långmodig Gud, vi hafva blott att afvakta hans timme.»

På det sättet tröstade och styrkte vi hvarandra,

och efter dessa samtal fick jag alltid nytt mod, ny kraft att bära, hvad Herren i sin visdom ville pålägga mig.

Så kom en dag, den skönaste och fridfullaste under min lefnad. Rudolf hade under natten legat i stark feber; jag hade läst Dav. Ps. 51 för honom, och långsamt upprepade han orden: »Skära mig med isop, att jag må ren varda; två mig, att jag varder hvitare än snö! Låt mig höra fröjd och glädje, att de ben, som du har förkrossat, må fröjda sig! Göm ditt ansigte för mina synder och afplana alla mina missgärningar!»

Min svärmor och tant hade omvexlande vakat med mig; läkaren hade tidigt en morgon aflägsnat sig utan att gifva oss det minsta hopp. Tant, som under natten uppehållit mitt sjunkande mod, måste äfven hafva omsorg om min stackars svärmor, som var djupt uppskakad. Hon talade icke om sin synd mot Gud, utan om de minsta saker, hvarmed hon hade sårat sin son, och hvilka nu uppreste sig anklagande mot henne.

Min svärmor och tant hade sökt hvila, jag satt ensam hos min älskade man, som var mycket matt och kraftlös efter den långa nattens plågor; han höll min hand hårdt emellan sina, och mitt hjärta slog häftigt; det var som döden redan hade tryckt sin stämpel på de älskade dragen.

Då inträdde en tjenarinna helt sakta och berättade mig hviskande, att en gammal man stod

i sidorummet och bad enträget få tala med mig. Vid hennes ord öppnade den sjuke sina ögon, under det att en stark rodnad uppsteg på det dödsbleka ansigtet. »Gå, Maria, kanske, kanske —»

Skälfvande i hela kroppen gick jag ut, sedan jag öfverlemnat min plats hos den sjuke åt tjenarinnan, och — där ute stod min fader blek och skälfvande af sinnesrörelse.

Han utsträckte bägge armarne emot mig, och med gladt utrop sjönk jag uti hans famn. Med innerlighet omfamnade han mig, men sköt mig kort därpå mildt ifrån sig. »Maria, mitt enda barn! min längtan efter att ännu en gång få se dig förde mig hit till ditt hem, från hvilket jag utstöttes. Men din man skall icke längre behöfva blygas öfver sin hustrus fader. Genom en väns hjälp reser jag i morgon till Amerika.»

»Fader, älskade fader», utbröt jag och slöt mig oaktadt hans motstånd tätt intill honom. »Du skall aldrig mera lemna oss; Rudolf och jag hafva innerligt längtat efter din återkomst.»

»Rudolf längtat! nej, mitt barn, han och hans moder hata och förakta mig.»

»O nej, fader, du misstager dig i högsta grad; Rudolf älskar dig och längtar efter din förlåtelse och kärlek, innan han går bort.»

»Går bort, går bort — hvad menar du med det? Tjenarinnan berättade, att han är sjuk.»

»Han är mycket sjuk, käraste fader, och vi kunna hvarje ögonblick vara beredda på, att Herren kallar honom hem till sig.»

»Bort, bort, från dig och barnen —» och han sjönk ned på en stol, döljande ansigtet i sina händer. »Sade du, att han älskar mig, Maria, att han längtar efter min förlåtelse och kärlek?»

»Ja, fader, han längtar innerligt därefter.»

»Och jag, — jag, som har hyst så bittra, hatfulla känslor emot honom.»

»Allt skall blifva glömdt, älskade fader; men hvar har du under denna långa tid uppehållit dig?» frågade jag.

»På Dovrefjeld träffade jag en man, som jag under mina lyckligare dagar bevisade en stor tjenst; han inbjöd mig till sitt hem i Romsdalen, där jag sedan vistats. Af denne man har jag erhållit respenningar till Amerika.»

»Men hvarför kom du icke hem?»

»Jag kunde icke ödmjuka mig för din man. Att bedja dig om förlåtelse, mitt barn, föreföll mig visserligen lätt, jag visste, att jag egde din barnsliga kärlek; men din man! — jag kunde icke förlåta honom, som hade bortröfvat mitt barn och de välsignade små från mitt hjärta. — Men nu — nu — o Gud, förlåt mig!»

Hans ånger och förkrosselse rörde mig djupt, och under det mina tårar runno, lade jag hans gamla, trötta hufvud mot mitt bröst och smekte honom, som hade han varit ett litet hjälplöst barn.

Nu kom bud från Rudolf; han visste, hvem som hade kommit, därom blef jag öfvertygad af hvad han sade, då jag lemnade honom; nu kunde han icke vänta längre. Utan fruktan införde jag

till honom min fader, som höll min hand hårdt i sin, likasom han till detta gripande möte behöfde mtti stöd och hjälp.

Då Rudolf såg på den böjde, bedröfvade gestalten, som dröjande närmade sig honom, strålade hans blick, och han försökte utsträcka sina matta händer emot honom. »Min fader, min käre fader! O Gud, jag tackar dig», voro hans första ord.

»Min son, min älskade son, förlåt mig», framstönade min fader.

»Det är jag, som behöfver förlåtelse, men Gud har förlåtit oss båda — hans namn vare prisadt —» svarade Rudolf med svag, matt stämma.

Min fader, som hade nedsjunkit på knä vid sängen, var upplöst i gråt; han kysste Rudolfs hand och vätte den med sina tårar.

I början var jag allt för mycket uppskakad för att rätt betänka följderna af Rudolfs sinnesrörelse; jag tog nu därför min far försigtigt vid handen och förde honom ur rummet.

Efter att hafva tillkallat Anna, som var van att sörja för min faders behof, skyndade jag åter in till min käre sjukling. Han räckte mig handen. »Nu, Maria, vill jag sofva», hviskade han.

Snart insomnade han. I början andades han tungt och oregelbundet; men småningom blef hans sömn tryggare och lugnare.

Så kom läkaren; han satte sig vid min sida och betraktade länge och allvarligt den sofvande. Tiden gick, och likväl sof vår patient lugnt och trygt. Efter att flera gånger hafva undersökt pul-

sen uppstod läkaren, nickade betydelsefullt och förnöjdt till mig: »En kris har inträdt, han är räddad», hviskade han och lemnade mig hastigt.

De känslor, med hvilka jag mottog detta budskap, söker jag förgäfves att tolka; endast den, som genom strid och tårar har öfverlemnat det dyrbaraste hjärtat eger åt döden, förstår, med hvilken jublande glädje man helsar det återvändande lifvet. Huru länge jag hade kunnat sitta och hålla vakt öfver den dyrbare, som skulle återgifvas åt lifvet, kan jag icke säga; jag hade en känsla, som skulle jag aldrig mer behöfva någon hvila.

Hvad som i denna stund försiggick mellan mig och min Gud, var omöjligt att säga.

Då Rudolf slutligen öppnade blicken, var den lugn och klar. »Jag har sofvit lugnt och godt, tror jag; jag hade en så behaglig dröm, jag drömde, att din fader var här, och vi voro alla så lyckliga.»

Af sinnesrörelse kunde jag ej strax svara; jag böjde mig ned och kysste hans panna.

»Ditt ansigte är så strålande, min Maria; är du glad?»

»Rudolf, min egen älskade, kommer du icke ihåg, hvad som tilldrog sig, innan du insomnade!»

»Läkaren var här, och du grät.»

»Ja, Rudolf, läkaren var här, den ende rätte, sanne och store läkaren, och han sade, att du skall lefva, lefva hos mig och våra barn, därföre är din hustru så glad.»

»Men var icke äfven din fader här?» frågade han, i det han började samla sina tankar allt mer och mer.

»Jo, Rudolf, min fader var hos dig, och I voren båda så lyckliga; och nu skola vi alla blifva lyckliga.»

»Ja, din fader var här, och han förlät mig allt, eller hur, Maria?»

»Han tänkte endast att själf få förlåtelse, min käre; han välsignar och älskar dig; men nu får du icke tala mer, käraste Rudolf; nu skall du hvila och blifva så frisk, så stark, så glad!»

Han log. »Nu tror jag, att jag skall blifva frisk; låt oss tacka Herren!» Och därpå hopknäppte han sina händer och bad och tackade för hoppet om tillfrisknande.

Så snart jag vågade att aflägsna mig från den älskades sjukläger, skyndade jag till mina öfriga kära för att berätta dem det glada budskapet. Jag hade så lugnt öfverlemnat mötet emellan min fader och svärmor åt min gamla tant, och nu sutto de tillsammans i salen och väntade otåligt på underrättelser från sjukrummet. Med en röst, som darrade af fröjd, berättade jag om den lyckliga förändringen, som hade inträdt hos vår älskade sjukling; jag dolde icke den tanken, att min faders ankomst hade medverkat därtill.

Min svärmor hade rest sig upp och stod nu med stirrande blick och dödsblekt ansigte framför mig.

»Är detta den rena, fulla sanningen, Maria?»

»Ja, moder, Herren vare lofvad, den fulla, rena sanningen!»

Då slog hon under häftig sinnesrörelse armarne omkring mig och sade: »Gud välsigne dig i evighet för detta budskap!»

Nu närmade sig min fader sakta och orolig; tvekande framräckte han handen till henne, sägande:

»I detta ögonblick skall allt det förflutna vara glömdt.»

»Ja», svarade hon, och med en hjärtlighet, som jag aldrig förut hade sett hos henne, tog hon min faders hand.

»Tacken Herren, ty han är god, och hans godhet varar evinnerligen», yttrade tant och slöt mig under stilla glädje i sin famn.

Öfver 20 år hafva förflutit, sedan min man tillfrisknade och vi åter tillsammans började vårt lifs uppgifter; men oaktadt den långa tiden emellan det ögonblick, då min älskade blef tagen ur dödens famn, och nu, står detta intryck af jublande lycka outplånligen intryckt i mitt minne.

Då jag hade lärt att öfverlemna mig själf och mina kära åt Herrens hand, blef mitt hjärtas innerligaste önskan på det härligaste uppfyld, och sedan den tiden har ingen jordisk sorg och intet bekymmer förmått att draga min själ ned i otrons eller hopplöshetens mörker.

Väl har den gode Guden icke upphört att föra min själ uti korsets skola; men har han understundom fört mig in på trånga, törnbeströdda vägar, hvarest foten blifvit mödd och trött, under

det att ögat med allt större längtan sett mot målet, så har han därjämte med mild hand fört mig på ut leende ängar med doftande blommor och porlande källor, hvarest själen under stilla fröjd förnummit jordelifvets renaste, skönaste glädje.

Med min mans tillfrisknande började så att säga ett nytt lif för mig.

Svag och kraftlös som jag hade blifvit genom det myckna nattvaket och ansträngningen, visade Rudolf mig så mycken ömhet, så mycken kärlek och fördragsamhet, så mycken omsorg både om mitt inre och yttre lif, att jag kände mig lik ett litet barn, vårdadt och buret af trofast kärlek.

Men icke endast jag, hans hustru, fick njuta förmånen af denna hans lyckliga sinnesförändring; den mildhet och kärlek, som i förening med hans kristliga allvar, alltid lyste utur hans ögon och genomträngde alla hans handlingar, spridde ljus och glädje öfver hans omgifning och gaf välsignelse åt hans arbete.

Men han, min gode, ädle man, har i sanning fått lära, att en kristens lott äfven i det utvärtes kräfver mycken försakelse och själfpröfning. Huru många svårigheter har han icke måst bekämpa med den jämförelsevis ringa aflöningen för sin stora familj under den likaså ansvarsfulla som ansträngande skolundervisningen, omsorgen för husets behof, våra barns uppfostran, ja, när jag tänker på allt, som han manligt och frimodigt har genomkämpat utan att förlora frimodigheten eller tron på Guds faderliga försyn, då ser jag det skönaste

exempel på, huru Gud kan gifva den stackars menniskan, som af sig själf förlorar modet, den nödiga kraften och styrkan.

Huru mycket tålamod, huru mycken kristlig trohet har han icke haft att ensamt bevisa mot mig, hans svaga hustru, och likväl kan han med sitt kärleksfulla leende försäkra, att jag är hans bästa jordiska skatt och stöd. Endast en vet, hvad denna bekännelse betyder för mitt hjärta, och endast en förstår, hvilken lycka jag känner, när han, den kraftige, lefnadsfriske mannen, i sin hustrus förtroende finner sin högsta styrka och tillflykt.

Förflöto de första åren af vårt äktenskap under sorg och mångahanda bekymmer, emedan vi icke hade den rätta tilliten och förtroendet till hvarandra, så lefde vi nu ett välsignadt samlif genom ett ömsesidigt stödjande och bärande af hvarandras bördor.

Våra barn hade vi sett uppväxa i gudsfruktan och kristlig vandel. Under det att de förskaffade sig nödiga kunskaper till den ofta så besvärliga resan genom lifvet, hafva vi troget stått vid deras sida, rådande och vägledande, och under det att de med ungdomens ljusa, oförfärade blick för lifvet trott det lätt att bekämpa alla svårigheter, hafva de pröfvade föräldrahjärtana under varma böner framburit dem till nådatronen, under bön att han, som har börjat sitt goda verk i dem, också ville följa dem med sin långmodighet och tålamod och aldrig släppa dem ur sin hand, utan trofast leda dem öfver alla stötestenar och

ojämnheter, hvilka den unga uppåtsträfvande blicken så lätt förbiser, men hvilka äro så väl kända af den pröfvade vandraren.

Tor, vår förstfödde, har uppnått sin så väl barndoms som ungdoms önskan att blifva sin Herres tjenare. Med sin unga hustru har han rest långt bort ifrån oss till ett pastorat i Nordlanden. Herren hjälpe honom framgent att förblifva trofast i sitt kall!

Vår älskliga Maria har för länge sedan vetat att borttaga bördan från sin moders skuldror.

Med min svaga helsa har jag småningom måst draga mig ifrån den lifliga verksamhet, som är en rätt husmoder till så mycken välsignelse. Under det att unga, raska fötter och kärleksfulla hjärtan hafva uträttat det, hvartill det fattats mig krafter, har jag funnit allt mera lugn under stilla iakttagande af andras brådskande verksamhet. Och Maria har i sanning visat, hvilken välsignelse, som följer en god, lydig dotter; snart skall hon stå brud med en ädel man, och emedan hon har varit en god dotter, skall hon ock blifva en god hustru.

Tvenne af mina barn slumra i grafven, och vägen till dessa öppnade grafvar har tillhört de tyngsta, törnefullaste vägar, på hvilka modershjärtat djupast känt såren svida, men han, som själf slog dessa sår, har äfven vetat att gjuta sin läkande balsam däri.

Död, du mörka, kalla ord,
Med så sällsam klang på jord,
Vid ditt famntag alla, alla

Bleknande till jorden falla,
Ung och gammal på ditt bud
Måste ställas fram för Gud.

Hjärtan, som i ljuflig ro
Med hvarandra glada bo,
Se med ångestfull förbidan,
Hur du träder dem vid sidan,
För att med din kalla hand
Slita lifvets ömma band.

Hjärta, gråt dock icke mer,
Herren dig sin nåd beter,
Han, som döden öfvervunnit,
Evigt lif för dig ock funnit,
Tårar, fruktan, sorg och ve
Snart du aldrig mer skall se!

Min fader lemnade oss icke mera, förrän han blef kallad till sin hvila, och vi hafva det saliga hoppet, att han har funnit en evig frid. Det ljus, som uppgick i hans själ vid Rudolfs sjuksäng, syntes ofta för våra ögon hafva helt och hållet slocknat, och vi fingo så väl med afseende på honom som på Rudolfs moder i sanning lära att vänta Herrens tid.

Då min svärmor återfick sin son frisk och rask, glömde hon att gifva Herren äran därför, och snart föll hon tillbaka i sina gamla vanor och sitt lugn med hänsyn till hennes egen själ, under det att hon däremot med sitt svåra lynne ständigt blef för oss en driffjäder att vaka och bedja.

Vid slutet af min faders lifstid öppnades hans hjärta allt mera för emottagandet af lifvets ord,

och allt eftersom hans kroppshydda försvagades, tillväxte och förnyades hans inre menniska.

Med det dyrbara Jesusnamnet på sina läppar drog han sin sista suck här nere, och genom bekännelsen af detta namn blef säkerligen äfven himmelens portar öppnade för den bortilande själen. Min svärmor har äfven för ett år sedan lemnat detta jordiska; hennes lifsutveckling låg mer i det fördolda, men om vi icke voro vittnen till någon genomgripande förändring, kunde visserligen där inne i hjärtats djup outsägliga saker föregå emellan henne och hennes Gud, och vi böra ej förlora hoppet om en själ, som varit föremål för så många böner. Och min gamla, trofasta tant — hon lefver ännu! Så förunderliga äro Herrens vägar.

Hennes trogna tjenarinna har för många år sedan gått hem till sin frälsare, och sedan den tiden har tant bott i vårt hem.

Den älskliga gamla! Hon är nu så att säga vårt minsta barn och föremål för vår ömmaste vård. Men denna gamla, milda gestalt med det snöhvita håret är vårt hems förnämsta prydnad, och med henne kan endast följa välsignelse; ty hon är en af dessa Herrens små, hvilkas änglar se Faderns ansigte, som är i himmelen.

I öfver 90 år har hon vandrat här nere, och under alla dessa år har hon vandrat ett Guds barns vägar i stilla tålamod och längtan efter fa-

dershemmet. Snart skall hon väl kallas att skåda honom, som här nere har varit hennes lust och glädje. Hvad skola icke då dessa kära gamla, klara ögon få se, och hvad skall icke detta trofasta hjärta förnimma, då det får skåda och för evigt vara när sin Gud och frälsare!

Hand i hand vandra Rudolf och jag i stilla aftontimmar till våra käras grafvar. Under det att vi sitta där, omsusade af kyrkogårdens frid, skådar blicken med klarhet och lugn tillbaka på den lefnadstid, som ofta förekom oss så mörk, så tung och oöfverstiglig. Då kan den dyrbara, för länge sedan hänsofna modersgestalten ändå lika synlig stå för min inre syn, och när hennes sista vilja ljuder för min själ: »*Sök alltid att vara för din man en trofast, tålig och ödmjuk hustru*», då är det, som hade dessa ord varit rättesnöret för min lefnadsvandring. Med tyst tacksamhet och glädje kan jag då fatta min mans hand och säga:

»Den vägen var den bästa; Herren har gjort det väl alltsammans!»

Fulla af tröst kunna vi nu skåda mot den klara fulla dagen, då vi med dem, som äro gångna förut, äfvensom med dem vi här lemna qvar, åter skola församlas i ett hem, hvarest ingen pröfning, ingen skilsmässa är, utan evig fröjd och frid i frälsarens närhet.

Från **Fosterlands-Stiftelsens Förlags-Expedition** hafva utkommit och finnas att tillgå hos alla Bokhandlare följande böcker **passande för ungdom.**

Ahlberg, Per August, hans lif och verksamhet. Häft. 1 kr., kart. 1: 25.

Ahlfel, Fr., Berättelser för folket:
I. *Undantagsmannen* eller Huset med det svarta skiffertaket. Häft. 25 öre.
II. *Huspresten Berendt Sten.* Häft. 25 öre.
III. *Spelarens lif och ändalykt* eller Farer icke vilse: Gud låter icke gäcka sig. Häft. 25 öre.
IV. *Tjenstedrängens jubileum.* Häft. 25 öre.
Häftena 1—3 tillsammans kart. 1 kr.

Ahnfelt, Oscar, hans lif och verksamhet af **C. A.** Med porträtt. Häft. 50 öre.

Alice Favre eller **Mycket mörker men mera ljus.** Berättelse af S. Bérard. Häft. 1: 50, kart. 1: 75.

A. L. O. E., Den ryktbare läkaren i staden Korsfri och hemligheten af hans konst. Andra uppl. Häft. 75 öre, v. b. 1 kr.

—— **En synåls historia.** Andra upplagan. Berättelse för barn och ungdom. Häft. 40 öre.

—— **Jättarnes besegrare** eller den strid alla måste kämpa. Med 40 vackra illustrationer. Fjerde uppl. Häft. 1 kr., kart. 1: 25, klotb. 2: 25.

—— **Familjen Roman** eller trons kamp mot verlden. Forts. af »Jättarnes besegrare» eller den stora striden. Med 7 plancher. Andra uppl. Häft. 1 kr., kart. 1: 25, fint klotband 2 kr.

—— **Sjön i urskogen.** En berättelse belysande det 12 kapitlet af romarebrefvet. Tredje uppl. Häft. 1: 50, kart. 2 kr., klotb. 2: 75.

Bibliotek för de unga:
N:o 1. *Julgranen.* En betraktelse för ung och gammal. Af J. P. Linde, 10 öre.
N:o 2. *Staden Förderf och skeppet evangelium.* En allegori af J. P. Linde, 15 öre.
N:o 3. *För Herrens skull.* Af A. Vollmar, 15 öre.

N:o 4. »*Evelyn Howard* . Af H. Bowman, 10 öre.

N:o 5. *Kärleken söker icke sitt.* Af A. B. Buxtorf 15 öre.

N:o 6. *Juda.* Berättelse från tiden för Jerusalems förstöring genom Titus. Af Adolf Jauss, 40 öre.

N:o 7. *Sex barn i snön* eller *Det gamla gångbudet.* En berättelse för ung och gammal af A. Vollmar, 15 öre.

N:o 8. *Jag skulle så gerna vilja se ett träd brinna.* Af A. Vollmar, 10 öre.

N:o 9. *Lilla Gerda och hennes sista dagar* af hennes lärarinna, 10 öre.

N:o 10. *En knappnål.* Sann berättelse af W. Ziethe, 15 öre.

N:o 11. *Märtas julhögtid,* en liten berättelse för barn, 15 öre.

N:o 12. *Johannes Simonides,* en bild från tiden för förföljelserna mot de evangeliske i Ungern, 15 öre.

N:o 13. *Den lilla modellen* och *tvenne sjöresor,* 15 öre.

N:o 14. *Boris Kornieffs påskhögtid,* 15 öre.

N:o 15. *Lilla Karins historia,* 20 öre.

N:o 16. *Julen i Luthers hem,* 15 öre.

N:o 17. *Det lilla trädet,* som ville hafva andra blad. En Julberättelse. 10 öre.

N:o 18. *Försök ännu en gång* af A. L. O. E., 10 öre.

N:o 19. *Porträttet* af A. L. O. E., 10 öre.

N:o 20. *En nödlögn* af A. L. O. E., 10 öre.

N:o 21. *Hur står det till med dig?* af A. L. O. E., 10 öre.

N:o 22. *Duglig till intet* af A. L. O. E., 10 öre.

N:o 23. *Öfver allt pris* af A. L. O. E., 10 öre.

N:o 24. *På fullt allvar* af A. L. O. E., 10 öre.

N:o 25. *För syns skull* af A. L. O. E., 10 öre.

N:o 26. *Alltför dyrköpt* af A. L. O. E., 10 öre.

N:o 27. *Håll fast* af A. L. O. E., 10 öre.

N:o 28. *Hafsströmmen,* 15 öre.

N:o 29. *Trogen in i döden.* Historisk skildring från början af fjerde århundradet af R. Weitprecht, 20 öre.

N:o 30. *Julen i kojan.* En julberättelse. 10 öre.

N:o 31. *Det värnlösa barnets bref till sin käre Frälsare,* 10 öre.

N:o 32. *Plånboken* eller Huru Gud är underlig, 10 öre.

N:o 33. *Fyrväplingen.* Öfversatt från tyskan. 10 öre.

N:o 34. *Herden på Salisbury-heden.* Några drag ur David Saunders' lif, tecknade efter hans död af M:rs Hannah More, 20 öre.

N:o 35. *Granrisgummans julfest* af Lydia, 10 öre.

N:o 36. *Herrens vägar och Bönens makt.* Några drag ur min moders lefnad af Pastor Pilip Paulus, 20 öre.

N:o 37. *Julsorg och julglädje* af Amalia Ihle. 20 öre.

N:o 38. *En julafton i nödens boning* af d:o. 20 öre.

N:o 39. *Den lille ärlige fisksäljaren.* 20 öre.

N:o 40. *Mormors älskling.* 20 öre.

N:o 41. *Tvätterskan och hennes son.* En berättelse för ung och gammal af A. Vollmar. 15 öre.

N:o 42. *Utan händer.* En berättelse för ung och gammal af A. Vollmar. 20 öre.

Dessa små skrifter äro försedda med illustrerade omslag och innehålla kristliga, enkla och lärorika berättelser, särskildt afsedda för de unga, och lämpa sig till utdelning på söndagsskolfester etc.

Bilder från Guds rike i lefnadsteckningar, af L. S. Utkomna i häften, *fördelade i 4 serier;* de *två första serierna* innehållande hvardera 12, *tredje* och *fjerde serierna,* hvardera 6 olika nummer med lefnadsteckningar öfver följande personer:

Första serien: 1. Saulus. 2. Paulus, hedningarnes apostel. 3. Ansgarius, nordens apostel. 4. Petrus Valdus och valdenserne. 5. Johan Huss och hans efterföljare. 6 Martin Luther och reformationen. 7. Olaus och Laurentius Petri eller reformationen i Sverige. 8. Jesper Svedberg, eller en trogen arbetare i vingården. 9. Johan Arndt och hans skrifter. 10, 11. Filip Jakob Spener och pietismen. 12. Aug. Hermann Francke och barnhuset i Halle.

Andra serien: 13. Simon Petrus, Jesu Kristi apostel. 14. De apostoliska fäderna. 15, Aur. Augustinus och hans moder. 16. Bonifacius, tyskarnes apostel. 17. Karl den store och sachsarne. 18. Johan Wicleff samt något om kristendomen i England före hans tid. 19. Patrik Hamilton, reformationens förste martyr i Skotland. 20. Georg Wishart, ett af Skotlands blodsvittnen. 21, 22. John Knox, eller reformationens genomförande i Skotland. 23. John Bunyan. 24. Nikolaus Ludvig von Zinzendorf.

Tredje serien: 25. Evangelisten Johannes, den lärjunge, som Jesus älskade. 26. Polykarpus, biskop i Smyrna. 27. Olof den helige, konung af Norge. 28. Filip Melanchton, Luthers vän och medarbetare. 29. Haqvin Spegel, en svensk psalmsångare. 30. Felix Neff, högalpernas evangelist.

Fjerde serien: 31. Johan Fredrik Oberlin, en stenbrytare i Guds vingård. 32, 33. Friedrich Wilhelm Krummacher, en evangelii förkunnare för folken. 34, 35. David Livingstone, upptäcktsfararen och missionären i Syd-Afrika. 36. Peter Lorens Hærem, de ungas vän.

Pris: för 1:a och 2:a serierna 1 kr.; för 3:e och 4:e serierna 50 öre pr serie.

Bunyan, J., Kristens och Kristinnas resa tillsammans, *praktupplaga* med *80 illustrationer.* Häft. 3 kr., klotb. med röd snitt 4: 50, d:o med guldsnitt 5 kr.

—— **Kristens resa** genom verlden till den saliga evigheten. Ny öfversättning från originalspråket, med 6 plancher. Sjunde uppl. Häft. 1 kr., v. b. 1: 25, klotb. 1: 60.

—— **Kristinnas resa** genom verlden till den saliga evigheten, forts. af Kristens resa, med 4 plancher. Ny öfvers. från originalspråket. Tredje uppl. Häft. 75 öre, v. b. 1 kr., klotb. 1: 50.

—— Kristens och Kristinnas resa, tillsammans: V. b. 2 kr., klotb. 2: 75.

Capadoses' lefnadshistoria af honom sjelf berättad. Häft. 50 öre.

Casalis Eugéne, Mina minnen från Afrika. Öfversättning från franskan. Häft. 1: 50, kart. 2 kr., klotb. 2: 50.

De spanska bröderna. En berättelse från det sextonde århundradet. Häft. 2: 50, kart. 3 kr., klotb. 3: 50.

Den fader- och moderlösa. Med fyra plancher. Häft. 50 öre, kart. 75 öre, klotb. 1: 50.

Den förklädde prinsen. Häft. 30 öre.

Den lille hemlöse. En berättelse för barn af **L. S.** Med 7 plancher. Andra uppl. Häft. 25 öre.

Dilworth, J., Vittnesbördets tabernakel med förklarande anmärkningar och tjugu noggranna illustrationer. Tredje uppl. Häft. 40 öre.

Eden, Janet, Esters hem. Öfversättning af G. S. Löwenhielm. Häft. 1 kr., kart. 1: 25, klotb. 2 kr.

Ellens blommor. Berättelse för barn, med 2 fina oljetrycksplancher och 20 vackra teckningar. Kart. 1: 25, klotband 1: 75.

Endast ett pund. Berättelse för unga flickor. Häft. 50 öre, kart. 75 öre, klotb. 1: 25.

Engelhardt, E. v., Herren ser. Några drag ur Pastor J. M. Ludwigs lif. Andra uppl. Häft. 25 öre.

Ensam i verlden. Berättelse för barn af M. L. C. Med illustration. Häft. 35 öre.

Förlorade och återfunna söner. Berättelse om en trasskola i Dublin. Med fem litograferade plancher. Häft. 1 kr., klotb. 1: 75.

Från mörker till ljus eller **En älskad moders minne.** Med illustration. Häft. 25 öre.

Gamla skolkamrater och deras lefnadsöden. Häft. 1: 25, fint klotb. 2: 25.

Genom kors till krona eller det välsignade sjukbesöket. En berättelse ur lifvet. Öfvers. Häft. 25 öre.

Gross, Constance, Matrosen eller Guds nåd i en syndares hjerta. Sann berättelse från de södra hafven. Häft. 1 kr., kart. 1: 25, klotb. 2 kr.

Guest, W., Fidelia Fiske. Några drag af ett åt Gud helgadt lif. Häft. 60 öre, klotb. 1: 25.

Guds fostrande nåd eller **Kerstin Redferns pröfningar.** Häft. 2: 50, kart. 3 kr., klotb. 3: 75.

Hagerup, E., Märkvärdiga exempel af de heliga martyrer, deras svåra lidande, segerrika tro och tålamod i de tio stora förföljelser, som under den hedniska öfverheten i de tre första århundradena efter Kristi födelse öfvergingo kristenheten; till allmän uppbyggelse samlade och utgifna af D:r Eiler Hagerup. Bearbetade och med bihang tillökta af C. O. Rosenius. Åttonde uppl. Häft. 1: 25, v. b. 1: 50, klotb. 2 kr.

Harbington, Ralf, eller **Det förlorade barnet.** Tionde uppl. Häft. 25 öre.

Harms, L., Gyllene äpplen i silfverskålar. Häft. 1: 50 kart. 1: 75.

Havergal, F. R., Bruey, en liten arbeterska för Kristus. Häft. 1: 25, kart. 1: 60, klotb. 2: 50.

—— **Morgonklockor.** Betraktelser för de små för hvarje dag i månaden. Tredje uppl. Häft. 25 öre, kart. 40 öre, klotb. 75 öre.

—— **Morgonstjernorna** eller Kristi namn för de små, betraktelser för hvarje dag i månaden. Andra uppl. Kart. 40 öre, klotb. 75 öre.

—— **Små hufvudkuddar** eller aftontankar för de små för hvarje dag i månaden. Tredje uppl. Kart. 40 öre, klotb. 75 öre.

Heinrich, K., Berättelser ur verkligheten, bekräftande sanningen af Guds löfte om hjelp i nöden. Öfversättning från tyskan. Fyra häften, hvardera à 50 öre.

Henderson, James, En läkare-missionärs lif och verksamhet. Häft. 40 öre.

Henriks öde ö. Med illustration. Häft. 25 öre.

Holmberg, E. J., D:r Martin Luthers lefverne 1483—1546. Med 20 stora och vackra illustr. Häft. 75 öre, kart. 1 kr.

Holt, E. S., Mistress Margery. En berättelse från förföljelsen mot lollarderne. Häft. 1 kr., kart. 1: 25, klotb. 1: 75.

Huss, Johan, eller **En påfve, ett kyrkomöte och en reformator.** Af Merle d'Aubigné. Häft. 25 öre.

I fängelse för bekännelsen. En berättelse från unionsförföljelserna i Preussen. Häft. 40 öre.

Immanuel, W., Vaken och bedjen! eller Genom honom till honom! En sann händelse, berättad för folket. Tredje uppl. Häft. 35 öre.

Jessy eller berättelsen om den förlorade börsen. Med 4 illustrationer af W. Häft. 60 öre, kart. 85 öre, klotb. 1: 50.

Julklockorna. En berättelse ur verkliga lifvet. Häft. 1 kr., kart. 1: 25.

Julklockorna. En julbok för de unga utgifven af S. S—t. 1:a saml. I färgtrycksomslag 35 öre.

Karins historia. En berättelse för barn, med 5 teckningar. Andra uppl. 20 öre.

Kontoristen, den unge, eller »om skalkar locka dig, så följ icke». Af Edvin Hodder. Andra uppl. Häft. 85 öre, kart. 1: 10, klotb. 1: 75.

Kulörta blad med illustrationer och berättelser för barn. Fördelade i 5 serier med 8 berättelser i hvarje serie. Hvarje berättelse med illustration. Pris per serie 10 öre.

L. S. Missionsberättelser för barn, samlade och öfversatta af L. S. *Tjugufyra* häften med 4 illustrationer i hvarje häfte samt uti illustreradt omslag, hvardera à 25 öre. Inbundna i fina klotb. med 3 häft. i hvarje band à 1: 50.

—— **Nytt Barnbibliotek.** Kristliga berättelser, samlade och redigerade af L. S, med en fin kolorerad titelplanch i i hvarje häfte samt med koloreradt omslag. *Tjugufyra häften* à 35 öre. Inbundna i fina klotband med 2 häften i hvarje band à 1: 50.

Lifvet i arbetarens hem, häft. 75 öre, v. b. 1 kr., klotb. 1: 25.

Lilla barnbiblioteket af **L. T. L.** *Nitton illustrerade häften* hvardera à 10 öre.

Lilla Maria eller hvad gör jag för nytta? med 2 illustrationer. Häft. 75 öre, klotb. 1: 50.

Lilla smörblomma. En bok för de unga. Häft. 50 öre, kart. 75 öre.

Luthers samtida och vänner:

I. **Fredrik Mykonius,** lefnadsteckning af Moritz Meurer. Med Mykonii porträtt. Häft. 75 öre.

II. **Johannes Brenz,** lefnadsteckning af Fredrik Karl Wild. Häft. 75 öre.

III. **Johannes Bugenhagen,** lefnadsteckning af Moritz Meurer. Häft. 75 öre.

IV. **Justus Jonas,** lefnadsteckning af H. G. Hasse. Med porträtt. Häft. 75 öre.

V. **Georg Spalatin,** lefnadsteckning af E. Engelhardt. Med porträtt. Häft. 75 öre.

VI. **Wenzeslaus Link,** lefnadsteckning af Herm. Wilh. Casselman. Häft 75 öre.

VII. **Kaspar Cruciger,** lefnadsteckning af Oswald Gottlob Schmidt och **Nikolaus Hausmann,** lefnadsteckning af Moritz Meurer. Häft. 75 öre.

VIII. **Nikolaus v. Amsdorf,** lefnadsteckning af E. Julius Meier. Med porträtt. Häft. 75 öre.

IX. **Philip Melanchton,** lefnadsteckning af Moritz Meurer. Med porträtt. Häft. 1: 50.

X. **Georg den Gudaktige,** furste af Anhalt. Lifsbild från reformationstiden tecknad af O. G. Schmidt. Från tyskan öfversatt af Rich. Ehrenborg. Häft. 50 öre.

Hela samlingen inbunden i två fina band 10 kr.

Lynn, Ruth, Små sparfvar. Häft. 1 kr., kart. 1: 40.

Magdalena eller **Den svåra konsten.** En berättelse af A. H. med förord af Philip v. Nathusius. Häft. 50 öre.

Manning, S., Det heliga landet Palestina. Med omkring *130 illustrationer* samt en färglagd karta öfver landet. Öfvers. af lektor G. S. Löwenhielm. Nedsatt pris: häft. 4: 20, kart. 6 kr., klotb. 7: 50, på extra fint planchpapper i elegant band 9 kr.

Manning, S. och **Lovett, R., Faraonernas land** eller

Egypten och Sinai skildrade i ord och bild. Med omkring 140 illustrationer. Häft. 4: 20, kart. 6 kr., fint klotb. 7: 50.

Marias minne, uppteckuadt af hennes fader, 10 öre.

Min egen historia. Med 5 illustrationer. Häft. 85 öre, kart. 1: 10, klotb. 1: 75.

Mullens H., Prasanna, eller **Trons seger.** En berättelse från Bengalen. Med illustrationer. Häft. 1: 50, kart. 1: 75, klotb. 2: 50.

Olof Smiths tvenne bröllopsdagar. Häft. 20 öre.

Philips, R., Märkvärdiga omvändelser. Öfvers. af lektor G. S. Löwenhielm. Häft. 1: 10, kart. 1: 40, klotb. 2 kr.

Poole, E. T. E., Aftonstjernorna eller Kristi löften till sina små. Kart. 40 öre, klotb. 75 öre.

Power, P. B., Ett-punds-menniskor. Häft. 75 öre, kart. 1 kr., klotb. 1: 75.

Pratt, Emma, Konungabaneret. Öfversättning af G. S. Löwenhielm. Häft. 40 öre, kart. 60 öre.

Prentiss, E., Lilla Siris sex läromästare. Häft. 50 öre, kart. 75 öre.

På farlig väg. Berättelse ur folklifvet, öfversättning från tyskan. Häft. 50 öre kart. 75 öre, klotb. 1: 50.

Robert och Greta. En liten solstråle i en mörk vrå. Häft. 75 öre, kart. 1 kr., klotb. 1: 75.

Rosen i ödemarken. Berättelse af förf. till »Stora, vida verlden». Häft. 25 öre.

Rowland Hill, Lefnadsteckning. Häft. 25 öre.

Rudolfs födelsedagsgåfva, En berättelse för ung och gammal. Med 2 litografer. plancher. Kart. 50 öre.

Senapskornet, eller Mary Jones och hennes bibel. Med illustrationer. Häft. 1 kr., kart. 1: 40, klotb. 2 kr.

Se uppåt! eller **det lyckligaste valet.** Öfversättning från engelskan. Häft. 25 öre.

Stretton, Hesba, Den lilla förkomna tatterskan, af författarinnan till »Jessikas första bön». Häft. 60 öre, klotb. 1: 25.

—— **Cassy,** af författarinnan till »Jessikas första bön». »Margery Beade», m. fl. Häft. 1: 25, kart. 1: 75.

—— **Nellys mörka dagar.** Med 6 plancher. Häft. 30 öre, klotb. 1 kr.

Stretton, Hesba, Under det gamla taket. Häft. 50 öre, kart. 75 öre.

Svanboet. En berättelse från de skotska covenanternas tid. Häft. 50 öre, kart. 75 öre.

Taylor, L., Lilla Febe, eller En blick bakom kulisserna. Öfversättning från engelskan. Häft. 1 kr., kart. 1: 25, klotb. 2 kr.

Thirza, eller korsets dragningskraft. Femte uppl. Häft. 20 öre.

Tre dagar ur Gellers lif. Af W. O. v. Horn. Häft. 20 öre.

Ur lejonets mun eller **församlingen i katakomberna.** Med 6 plancher. Andra uppl. Häft. 1: 50, kart. 1: 80, klotband 2: 50.

Wadström, B., Frideborg, kristlig folkkalender. De tre första årgångarna slut, Den fjerde, femte, sjette, sjunde, åttonde, nionde, tionde, elfte, tolfte, trettonde, fjortonde, femtonde, sextonde, sjuttonde, adertonde, nittonde, tjugonde, tjugondeförsta, tjugondeandra, tjugondetredje och tjugondefjerde årg., hvardera i pappb. 1 kr., glacéband 1: 25, fint pressadt klotb. 1: 75.

Walton, O. F., Skuggor eller en gammal länstols lefnadsöden. Häft. 1: 50, kart. 2 kr., klotb. 2: 50.

—— **Ett lyckligt val.** Öfversättning från engelskan. Häft. 1: 25, kart. 1: 50, klotb. 2: 25.

Valda skrifter för skolan och hemmet af B. E—g.

I. Sånger, berättelser och samtal m. m Häft 2: 50, klotband 3: 50.

II. Musikbilaga. Häft. 1 kr., klotb. 2 kr.

III. Strödda uppsatser. Häft. 1 kr., klotb. 2 kr.

Webb, Pomponia eller **de kristne af kejsarens hus.** Med 19 illustrationer. Andra uppl. Häft. 2: 50, kart. 2: 75, klotb. 3: 50.

Withrow, W. H., Valeria, en af martyrerna i Roma. En berättelse från den första kristna tiden Med illustr. Häft. 1: 50, kart. 2 kr., klotb. 2: 75.

Vormbaum, R., Evangelisk missionshistoria uti lefnadsteckningar.

Första häftet: John Elliot, apostel bland Nordamerikas indianer, 40 öre.

Andra häftet: Bartolomeus Ziegenbalg och Johan Ernst Gründler, tyska missionärer i Trankebar, nedsatt pris 50 öre.

Tredje, fjerde, femte, sjette och *sjunde häftena:* Benjamin Schultze, evangelisk missionär i Trankebar och Madras,

och hans medarbetare, samt Tomas von Westen, apostel bland norska lapparne, Hans Egede, grönländarnes apostel, David Brainerd, apostel bland indianerne, och infödda lärare i Ostindien, nedsatt pris 3:dje och 4:de häftet 50 öre, samt 5:te—7:de häft. 50 öre.

Åttonde häftet: C. Fr. Schwartz, missionär i Trankebar. Tirutschinapalli och Tanjore i Ostindien, nedsatt pris, 50 öre.

Nionde och *tionde häftena:* C. W. Gericke, missionär i Kudelur och Madras; C. J. John, missionär i Trankebar; J. D. Jänicke, missionär i Tanjore, nedsatt pris, 50 öre.

Elfte häftet: Fredrik Martin, brödraförsamlingens missionär i Vestindien och hans medarbetare 65 öre.

Tolfte och *trettonde häftena:* Matteus Stach och Johan Beck, brödraförsamlingens missionärer på Grönland och deras medarbetare, 75 öre.

Fjortonde, femtonde och *sextonde häftena:* David Zeisberger, brödraförsamlingens missionär bland Nordamerikas indianer och hans medarbetare; Georg Schmidt, missionär bland Sydafrikas hottentotter och hans närmare efterföljare; samt Teof. Salomon Schumann, missionär bland Sydamerikas indianer och hans medarbetare, 1: 40.

Sjuttonde, adertonde och *nittonde häftena:* d:r Johan Theodor van der Kemp, londonska missionssällskapets missionär i Sydafrika: d:r Tomas Coke, grundläggaren af metodistmissionen; d:r William Carey, engelska baptistmissionssällskapets missionär i Bengalen, samt deras medarbetare, 1: 25.

Tjugonde häftet: H. Martyn, D. Brown och Cl. L. Buchanan samt deras medarbetare i Bengalen, 1 kr.

BRIGHAM YOUNG UNIVERSITY
3 1197 22800 8519

Pris:

häft. 0.75

kart. 1.00